

Uniwersytet Łódzki

Komisja UŁ ds. stopni naukowych w dyscyplinie nauki
socjologiczne

ul. POW 3/5, 90-255 Łódź

(nazwa i dane adresowe podmiotu habilitującego,
wybranego do przeprowadzenia postępowania)

za pośrednictwem:

Rady Doskonałości Naukowej

pl. Defilad 1

00-901 Warszawa

(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Tomasz Marcysiak

(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Uniwersytet WSB Merito w Toruniu

Instytut Nauk o Człowieku

ul. Młodzieżowa 31a, 87-100 Toruń

(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 29.05.2025

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki socjologiczne

Wnoszę – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia
doktora habilitowanego w głosowaniu ~~tajnym~~/jawnym^{*1}

Zostałem poinformowany, że:

*Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w sprawie
nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w
Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).*

*Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu. Dane
osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia UE
2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art.*

*232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu
przeprowadzenie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków
oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.*

*Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie
www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html*

Tomasz Marcysiak
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

Załącznik 1. Dane wnioskodawcy

Załącznik 2. Autoreferat

Załącznik 3. Wykaz osiągnięć naukowych

Załącznik 4. Monografia w wersji elektronicznej

Załącznik 5. Kopia dokumentu potwierdzającego nadanie stopnia doktora

Załącznik 6. Elektroniczne wersje wybranych monografii i publikacji naukowych

Załącznik 7. Kopie potwierdzenia udziału w stażach i recenzjach

¹ * Niepotrzebne skreślić.

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: Tomasz Marcysiak
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.
 - ✓ Doktor nauk humanistycznych w zakresie socjologii. Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie Wydział Nauk Historycznych i Społecznych – 2007 rok. Tytuł rozprawy doktorskiej: *Rolnicy wobec środowiska przyrodniczego a koncepcja zrównoważonego rozwoju wsi. Przykład regionu kujawsko-pomorskiego*. Promotor: dr hab. Hanna Podedworna, prof. UKSW. Recenzenci: dr hab. Elżbieta Firlit, prof. SGH; dr hab. Paweł Ruszkowski, prof. CC.
 - ✓ Magister socjologii. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wydział Humanistyczny – 2000 rok. Promotor: prof. dr hab. Andrzej Kaleta.
 - ✓ Dyplom licencjata socjologii. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wydział Humanistyczny – 1998 rok. Promotor prof. dr hab. Włodzimierz Winławski.
 - ✓ Dienne studia doktoranckie, kierunek agronomia. Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy – lata 2001–2005.
 - ✓ Studia podyplomowe – Menadżer Projektu Badawczo-Rozwojowego – 2014 rok.
 - ✓ Pedagogiczne Studium Podyplomowe dla asystentów. Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy – lata 2001–2002.
3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.
 - ✓ Od 2009 – adiunkt w Katedrze Nauk Społecznych w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy (od kwietnia 2023 roku zmiana nazwy na Instytut Nauk o Człowieku/ Uniwersytet WSB Merito w Toruniu).
 - ✓ 2000–2007 – asystent w Katedrze Doradztwa w Agrobiznesie. Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy (później Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy).
 - ✓ 2007–2010 – adiunkt w Katedrze Ekonomiki i Doradztwa w Agrobiznesie. Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Marcysiak Tomasz (2025), *Kosznajderia. Studium przypadku złożoności tożsamości regionalnej i dziedzictwa kulturowego na Pomorzu*. Wydawnictwo TNOiK. Toruń.

Recenzenci wydawniczy:

Prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński (Uniwersytet Gdański)

Dr hab. Wojciech Kniec, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Cele naukowe badań przedstawionych w monografii dotyczą kilku kluczowych zagadnień związanych z tożsamością regionalną i dziedzictwem kulturowym Kosznajderii. Obejmują one:

- zrozumienie sposobów postrzegania dziedzictwa przez mieszkańców Kosznajderii – badania miały na celu zrozumienie, jak ludność regionu identyfikuje się ze swoją przeszłością oraz jak funkcjonuje w społeczno-kulturowym kontekście regionu;
- analizę ewolucji tożsamości regionalnej – ważnym aspektem badań była próba uchwycenia zmian w postrzeganiu tożsamości Kosznajderii na przestrzeni lat, szczególnie w kontekście historycznym i społecznym;
- poznanie wpływu przeszłości na współczesne narracje społeczne – badania koncentrowały się na analizie, w jaki sposób historia Kosznajderii, zwłaszcza jej niemieckie dziedzictwo, kształtuje współczesną świadomość społeczną i postawy mieszkańców;
- identyfikację kierunków rozwoju świadomości regionalnej – jednym z celów badań było określenie potencjalnych ścieżek promocji i ochrony dziedzictwa Kosznajderii poprzez działania edukacyjne, kulturalne oraz angażowanie społeczności lokalnej;
- weryfikację hipotez dotyczących trudnego dziedzictwa – badania zakładały sprawdzenie, czy Kosznajderia wpisuje się w kategorię „trudnego dziedzictwa”, obciążonego piętnem niemieckości oraz doświadczeniami historycznymi, np. okupacyjnymi i germanizacyjnymi.

- zróżnicowanie lokalnych definicji tożsamości Kosznajderii – analizowane były różnice w postrzeganiu dziedzictwa w różnych miejscowościach regionu, co może pokazać lokalne rozbieżności w stosunku do historii i tożsamości Kosznajderii.

Zastosowane w pracy naukowej metody badań obejmują studium przypadku, wywiady narracyjne, obserwację uczestniczącą oraz analizę treści historycznej prasy, co miało pozwolić na wielowymiarowe ujęcie badanych zagadnień. W monografii przedstawiono interdyscyplinarne badanie dotyczące złożonej tożsamości regionalnej Kosznajderii, historycznej enklawy niemieckiej na Pomorzu. Analiza obejmuje rozmaite konteksty: historyczny, socjologiczny, etnograficzny i prasoznawczy, uwzględnia także mechanizmy negocjowania tożsamości we współczesnych społecznościach postmigracyjnych. Szczególną wartością pracy jest zastosowanie pojęcia *tożsamości negocjacyjnej*, ukazującego proces adaptacji i redefinicji dziedzictwa kulturowego w warunkach współczesnych. Ważnym aspektem metodologicznym jest wykorzystanie badań terenowych, narracyjnych wywiadów biograficznych oraz analizy historycznej prasy. W moim przekonaniu praca ta wypełnia lukę w studiach nad tożsamością Pomorza, proponując nowatorskie podejście do analizy procesów tożsamościowych w regionach pogranicznych. Przygotowując się do analizy interesujących mnie zagadnień, samodzielnie przeprowadziłem wieloletnie badania terenowe, dokonałem analizy źródeł historycznych oraz opracowałem koncepcję tożsamości negocjacyjnej. Podjąłem również działania popularyzatorskie, angażując społeczność lokalną w proces odtwarzania i dokumentowania historii Kosznajderii.

Rozdział I koncentruje się na tożsamości regionalnej jako zjawisku społecznemu i kulturowemu, analizując jej kształtowanie w oparciu o dziedzictwo, historię oraz związki emocjonalne z terytorium. Omawiam w nim unikalny przypadek Kosznajderii, regionu historycznie zamieszkanego przez niemieckich osadników katolickich, gdzie dziedzictwo niemieckie przenika się z polską kulturą lokalną. Poruszono kwestie regionalizmu, znaczenia dziedzictwa kulturowego, procesów migracyjnych oraz relacji polsko-niemieckich. Rozdział analizuje także współczesne próby rekonstrukcji tożsamości regionalnej mieszkańców Kosznajderii poprzez działania promujące historię i kulturę tego obszaru. Rozdział II opisuje genezę, terytorium, wspólnotę społeczną, gospodarkę i życie codzienne tej historycznej grupy osadników niemieckich na Pomorzu Nadwiślańskim. Przedstawiam w nim Kosznajderię jako region wyjątkowy pod względem kulturowym i historycznym, będący tygłem niemieckiej i polskiej tradycji, co stanowiło zarówno bogactwo, jak i wyzwanie dla tożsamości tej społeczności. Rozdział III podejmuje m.in. szczegółową analizę, jak Kosznajderia i jej

mieszkańcy byli opisywani w literaturze i prasie, szczególnie w kontekście relacji społecznych, kulturowych i politycznych. Omawiam w nim znaczenie prasy jako medium komunikacji i propagandy w XIX i XX wieku, wskazując na jej wpływ na kształtowanie opinii publicznej. Rozdział skupia się na analizie wzmianek o Kosznajderii w prasie polsko- i niemieckojęzycznej, szczególnie w świetle napięć etnicznych i politycznych. Uwzględnia wątki stereotypizacji Kosznajdrów jako niemieckich katolików oraz ich postrzeganie w kontekście germanizacji i polonizacji. Rozdział dokumentuje również konkretne wydarzenia, spory i incydenty z codziennego życia w regionie, ilustrując złożoność ówczesnych relacji narodowych i religijnych. Rozdział IV pracy opisuje metodologię badań nad tożsamością regionalną i dziedzictwem Kosznajderii, obejmującą cele, hipotezy oraz zastosowane metody badawcze.

Kluczowym celem badań jest zrozumienie, jak mieszkańcy postrzegają dziedzictwo Kosznajderii, jakie są procesy przemian tożsamości regionalnej oraz jak dziedzictwo kulturowe wpływa na współczesne narracje i świadomość mieszkańców. Metodologia badań opiera się na triangulacji metod, integrując wywiady, analizę tekstów historycznych, konkursy badawcze oraz dokumentację fotograficzną. Tak złożony i wielowymiarowy model badawczy miał umożliwić pogłębioną analizę tożsamości regionalnej i dziedzictwa kulturowego w kontekście historycznym i współczesnym. W pracy badawczej najczęściej posługiwałem się metodą wywiadu swobodnego i narracyjnego, która ma wartość nie tylko ilustracyjną, ale przede wszystkim źródłową i interpretacyjną. Metody pozwalające na rekonstrukcję doświadczeń badanych osób są najczęściej wykorzystywane w podejściu zwanym *oral history*, ale także w fenomenologii, hermeneutyce lub analizie dyskursu. Założyłem bowiem, że wykorzystanie obszernych cytatów posłuży ukazaniu mechanizmów społecznych takich jak: strategie adaptacyjne, konflikty pamięci czy zmiany w autoidentyfikacji. Przede wszystkim starałem się uzyskać wgląd w przywoływane przez rozmówców kontrapunkty uwzględniające odmienne głosy, aby zapewnić obiektywizm analizy. Mam przy tym świadomość, że choć każdy cytat powinien być osadzony w analizie, a nie być tylko prezentowany jako „autonomiczna” opowieść, to w niektórych fragmentach faktycznie można było wybrać kluczowe zdania i bardziej szczegółowo uzupełnić je analizą. Mimo wszystko podkreślam, że wybór wypowiedzi nie był przypadkowy, lecz wynikał z kluczowych wątków badawczych, które, co warto w tym momencie zaznaczyć, stanowią nie tylko dla mnie punkt wyjścia w kolejnych badaniach.

Rozdział V zawiera wyniki badań terenowych prowadzonych podczas badań na Kosznajderii. Będąc obszarem historycznie zamieszkałym przez niemieckich katolików, teren ten charakteryzuje się innym rodzajem zakorzenienia i ciągłości kulturowej niż obszary Ziemi Zachodnich. Kosznajderia była wcześniej związana z polską kulturą w okresach historycznych,

co mogło wpłynąć na bardziej płynne procesy integracyjne po 1945 roku, natomiast Ziemie Odzyskane w większym stopniu postrzegano jako obszary „do zdobycia”, co sprzyjało destrukcji zastanego niemieckiego dziedzictwa i miało niebagatelny wpływ na kształtowanie się tożsamości regionalnej i jej specyfikę.

W monografii przyjąłem pisownię nazw *Ziemie Zachodnie i Północne* (ZZiP) oraz *Ziemie Odzyskane* (ZO) od wielkich liter, mimo że w literaturze można nierzadko spotkać te nazwy pisane od małych liter. Przyjąłem argumentację Andrzeja Saksona, który m.in. stwierdza, że ZO to pojęcie oficjalne i urzędowe funkcjonujące po 1945 roku, np. Ministerstwo Ziem Odzyskanych (1945–1949), a ZZiP funkcjonowało (i nadal funkcjonuje) w badaniach socjologicznych analizujących przemiany społeczne i procesy integracji czy dezintegracji społecznej na tym obszarze, ukazujących specyfikę i odrębność procesów społecznych, mających wpływ na kształtowanie się tożsamości regionalnej i świadomości zbiorowej kolejnych pokoleń zamieszkujących ZZiP, coraz częściej opisywanych w kategoriach „społeczeństwa postmigracyjnego” (Sakson 2020: 7–33).

Rozdział VI szczegółowo opisuje organizację, przebieg oraz wyniki konkursu badawczego, którego celem było zaangażowanie uczniów w proces poznawania i dokumentowania tożsamości regionalnej Kosznejderii. Natomiast w ostatnim rozdziale VII skupiłem się na roli fotografii w badaniach nad dziedzictwem kulturowym Kosznejderii, analizując jej zastosowanie w kontekście socjologicznym i etnograficznym. Przedstawiam zarówno teoretyczne podstawy, jak i praktyczne doświadczenia związane z gromadzeniem wizualnych danych empirycznych.

Niemal od początku swojej pracy naukowej rozwijam warsztat badacza terenowego z pogranicza etnografii i socjologii. Na drogę tę naprowadził mnie m.in. prof. Bohdan Jałowiecki, który na jednej z moich pierwszych konferencji naukowych, na której wygłosiłem referat na temat typologizacji wsi i obszarów wiejskich; stwierdził, że (cyt. z pamięci) „młodzi pracownicy naukowcy powinni się zająć raczej budowaniem swojego warsztatu metodologicznego i rozwojem własnej praktyki badawczej, a nie podejmowaniem prób syntetyzowania dokonań naukowych, którymi to zazwyczaj zajmują się wasi starsi koledzy w nauce, tacy jak ja”. To spowodowało, że porzuciłem kwestie typologizacji na rzecz badań jakościowych, ale nie socjologię wsi i obszarów wiejskich. Rezultaty zdecydowanej większości moich dokonań badawczych pochodzą z prowadzonych w terenie bezpośrednich wywiadów narracyjnych i biograficznych, obserwacji uczestniczącej i organizowanych konkursów badawczo-edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych. Największy wpływ na moje zainteresowanie problematyką wsi mieli moi dwaj wykładowcy z czasów studiów

socjologicznych, które podjąłem w 1995 roku na UMK w Toruniu. Pierwszym z nich był prof. Andrzej Kaleta, któremu zawdzięczam nie tylko pasję naukową przy badaniu problemów obszarów wiejskich, ale także ukierunkowanie mnie na przyszłą pracę akademicką. Drugą osobą, której z kolei zawdzięczam wybór ścieżki metodologicznej, jaką są badania jakościowe, był prof. Włodzimierz Winclawski, który włączył mnie w trakcie studiów do zespołu badawczego w ramach projektu diagnozującego problematykę życia codziennego społeczności osiedla garnizonowego w Świdwinie.

Temat Kosznajderii ujawnił się w trakcie badań nad życiem codziennym mieszkańców gmin wiejskich powiatu tucholskiego, których pierwszym trwałym efektem była moja autorska monografia pt. *Życie społeczne mieszkańców gminy Cekcyn. Szkic socjologiczny* (2015), znajdująca się także w przeglądzie wyboru literatury, dotyczącej polskiej wsi i rolnictwa z okresu minionych stu lat, opracowanym przez IRWiR PAN w serii „100 lat polskiej wsi”. Kolejną gminą jako miejscem badań miała być położona na zachód od Tucholi gmina Kęsowo, gdzie po raz pierwszy w trakcie jednej z rozmów zetknąłem się z pojęciem Kosznajderia. Przegląd literatury na ten temat (Szwankowski 2013, 2015) utwierdził mnie w przekonaniu, że obszar ten jest słabo jeszcze zbadany, i to przede wszystkim przez historyków, co jednak dawało już znaczący punkt odniesienia. Podjąłem więc próbę zgłębienia wiedzy o tym regionie i współczesnych jego mieszkańcach, którzy, jak się miało później okazać, w zdecydowanej większości są potomkami nowych osadników zasiedlających ten region po 1945 roku. Obszar badań obejmował kilkanaście wsi dawnej Kosznajderii, które dziś administracyjnie przydzielone są do gmin: Kęsowo, Sępólno, Kamień Krajeński i Chojnice, leżące w trzech powiatach (tucholskim, chojnickim i sępoleńskim) i w dwóch województwach (kujawsko-pomorskim i pomorskim). Dawny zespół wsi tworzących wspólnotę Kosznajdrów został rozdzielony nie tylko administracyjnie, ale także pomiędzy nowych osadników, którzy migrując w to miejsce z wielu zakątków Polski mogli nawet nie wiedzieć o ich (Kosznajdrów) istnieniu, poza tym, że przejmowali poniemieckie gospodarstwa.

Badania te wpisywały się w nurt dociekań naukowych nad tożsamością społeczności postmigracyjnej, socjologią pogranicza oraz socjologiczną perspektywą tożsamości regionalnej, i pozwoliły na nowe spojrzenie na kształtującą się tożsamość w regionie o bogatej, ale i niełatwej dla mieszkańców historii. Niemieccy osadnicy, którzy stali się później Kosznajdami, zasiedlali badany obszar przez ponad 500 lat, co stawiało tę społeczność na czele mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, obok takich grup, jak Wilamowianie, Olendrzy czy Bambrzy (Brzezińska, Szczepaniak-Koll, Szymoszyn 2019). Interesującym jest jednak fakt, że terytorium nazwane dopiero w pierwszej połowie XIX wieku Kosznajderią zmieniało

kilkukrotnie swoje granice państwowe, przechodząc raz w ręce polskiej, a raz w ręce pruskiej czy też niemieckiej administracji. Gdyby taki stan rzeczy utrzymał się do dziś, Kosznajderia byłaby przykładem wspólnoty, która relatywnie zachowywałaby swoją odrębność, mimo upływu setek lat. Niestety cały ten tożsamościowy proces został przerwany wraz z wybuchem II wojny światowej i nieodwracalnym już potem zaostreniem napięć narodowościowych pomiędzy Polakami i Niemcami oraz ostatecznym wysiedleniem Kosznajdrów po 1945 roku. W efekcie został przerwany wielowiekowy proces kształtowania, negocjowania tożsamości regionalnej, będącej składową oddziaływania na siebie kultur pogranicza zarówno narodowościowych (Polacy i Niemcy), jak i regionalnych (ludowych) Kaszubów, Borowiaków Tucholskich, Krajniaków i Kosznajdrów.

Kosznajderia, z jednej strony, wpisuje się w procesy społeczne i historyczne, które są charakterystyczne dla tzw. Ziemi Północnych i Zachodnich, a co za tym idzie kształtowania się nowej tożsamości postmigracyjnej, opartej na osławianiu poniemieckości. Z drugiej strony, jest unikatowym przykładem odbudowywania tożsamości regionalnej opartej na dostępie do zasobów symbolicznych i materialnych, które wciąż są na tej ziemi trwałe, widoczne i obecne. Nie da się więc przypadkiem Kosznajderii przypisać do istniejących w innych regionach modeli czy wzorców, co czyni ten region unikatowym i niepowtarzalnym, choć można doszukać się pewnych podobieństw.

Połączenie paradygmatu interpretatywnego z metodologią badań jakościowych dostarczyło narzędzi pozwalających na głębsze zrozumienie oraz refleksję nad światem społecznym współczesnych mieszkańców Kosznajderii. W tym podejściu kluczową rolę odgrywały subiektywne doświadczenia jednostek i ich narracje, a także kontekst kulturowy i historyczny, w którym funkcjonują. Paradygmat interpretatywny zakłada, że rzeczywistość społeczna nie istnieje jako obiektywny byt, lecz jest tworzona i interpretowana przez ludzi, którzy nadają znaczenia zjawiskom w procesie interakcji (Blumer 2007: 19). Dlatego metodologia badań jakościowych, obejmująca takie techniki jak wywiady pogłębione, analiza treści czy obserwacja uczestnicząca, pozwala badaczom uchwycić te znaczenia i zrozumieć, jak kształtują one tożsamość regionalną. Poprzez eksplorację symboli, wartości, zwyczajów i narracji związanych z konkretnym regionem, badacze mogą odkrywać, w jaki sposób ludzie identyfikują się z miejscem swojego pochodzenia, jak postrzegają swoje dziedzictwo kulturowe oraz jakie napięcia i zmiany zachodzą w ich poczuciu przynależności. W ramach tego podejścia świat społeczny jest rozumiany jako dynamiczna sieć znaczeń, którą można badać i interpretować poprzez empatyczne zbliżenie się do uczestników badań. Refleksja nad tak rozumianą tożsamością regionalną nie tylko przyczynia się do rozwoju wiedzy naukowej, ale

również wspiera proces dialogu toczący się wewnątrz wspólnoty, którego aktorzy nadal negocjują przyjęcie lub odrzucenie symbolicznego dziedzictwa Kosznajdrów.

Po niemal 80 latach w tym regionie nie wykształciło się odczuwane, choć niekoniecznie artykułowane, poczucie odrębności regionalnej. Badania wykazują jednak, że w trzecim pokoleniu osadników zaczyna się kształtować o ile jeszcze nie tożsamość regionalna, to przynajmniej potrzeba samoidentyfikacji, nawet jeśli miałyby to być wykorzystane na potrzeby terytorialnego marketingu (Marcysiak 2023). Wynika to m.in. z faktu, że generacja ta „w żaden istotny sposób nie jest obciążona bagażem przeszłości, którego większy lub mniejszy ciężar kładł się na barkach ich rodziców i dziadków” (Sakson 2020: 14). Nie bez znaczenia jest również to, że potomków Kosznajdrów wciąż nie brakuje, z czego część mieszka na terenie dawnej Kosznajderii albo w sąsiednich gminach. Nikt tu jednak nie negocjuje tego, kto ma największe prawo czuć się na tej ziemi „u siebie”. A jednak najmniej słyszalny jest głos potomków Kosznajdrów, którzy tym odważniej przyznają się do własnych korzeni, im dalej się osiedlili. Zdobyłem więcej kontaktów z potomkami Kosznajdrów z Niemiec, Kanady i Stanów Zjednoczonych niż z tymi z Polski. I właśnie dzięki pojawieniu się Kosznajderii w dyskursie regionalistycznym ten fakt powoli zaczyna się zmieniać.

Zgodnie z socjologiczną perspektywą tożsamości regionalnej, dany teren musi posiadać określone tradycje i własną odrębną kulturę, dzięki czemu staje się małą ojczyzną, *Heimatem*. Nie pytam więc, czy ma na to szansę Kosznajderia, tylko na jakim etapie jest w tej chwili proces tworzenia się tożsamości regionalnej i jaki wpływ na jego kształtowanie mają symboliczne dziedzictwo Kosznajderii, aktywność liderów społecznych i wreszcie odporność lokalnej społeczności na dominację kultury globalnej (Sakson 2020, Bokszański 2008, Giddens 2001).

Prowadzone przez mnie badania polegały na poszukiwaniu w pierwszej kolejności informatorów, którzy mogliby jeszcze Kosznajdrów pamiętać osobiście lub posiadać o nich jakąkolwiek wiedzę z ustnych przekazów swych przodków. Zadanie to okazało się niezmiernie trudne z kilku powodów. Po pierwsze od czasów wysiedlenia z tych ziem ostatnich Kosznajdrów minęło niemal 80 lat, a więc kilka pokoleń. Po drugie w powszechnej opinii ugruntowane było już przekonanie o ich „niemieckości” jako wrogów narodu polskiego, i tak też figura „Kosznajdra” funkcjonuje w pamięci zbiorowej dużej części mieszkańców tego regionu. Innymi słowy, nie byli to dla nich Kosznajdzy, lecz Niemcy z całym swoim symbolicznym bagażem nazizmu, faszystów i antypolskości. Badania te wymagały więc czasu, wielokrotnego pojawiania się w tych samych miejscach, udziału w lokalnych wydarzeniach, dożynkach, rajdach rowerowych, piknikach rodzinnych, imprezach parafialnych i ostatecznie nawiązania relacji z członkami organizacji pozarządowych takich, jak OSP oraz z

indywidualnymi mieszkańcami czy rodzinami. W ten sposób małymi krokami zdobywałem zaufanie lokalnej społeczności, przez co pula kontaktów, informatorów i danych empirycznych zaczęła zadowalająco rosnąć.

Porządkując materiał badawczy, podejmowałem próbę konfrontowania zebranych danych z ekspertami z innych dziedzin naukowych: etnografii, archeologii, geografii, historii i prasoznawstwa. Celem takiego interdyscyplinarnego podejścia było poszerzenie wiedzy, zakładając, że każde nowe spojrzenie będzie dopełniało obrazu Kosznajderii i przede wszystkim zaspokajało moją badawczą ciekawość. Efektem były przyjęte do druku recenzowane publikacje w periodyku „Studia z Geografii Politycznej i Historycznej”, w jednej z serii monografii wydawanej przez Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie (Marcysiak 2018), czy w monografii wydanej przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Poznaniu, upamiętniającej 300-letnią obecność na ziemiach polskich Bambrów Poznańskich (Marcysiak 2019).

Ta ostatnia publikacja była dla mnie szczególnie istotna, ponieważ tekst o Kosznajderii ukazał się jako jeden z czterech szeroko omawiających także inne grupy mniejszościowe w Polsce: Wilamowian, Olendrów i wspomnianych już Bambrów. Była to także okazja do dyskusji o czynnikach kształtujących tożsamość lokalną i powodach, dla których prawdopodobnie nie udał się proces asymilacji Kosznajdrów z Polakami, a nawet bliżej, z sąsiadującymi z nimi Kociewiakami, Kaszubami czy Borowiakami Tucholskimi. Jak bowiem wyjaśniał otwierający referatem konferencję prof. Aleksander Posern-Zieliński, procesom asymilacji i głębszym zmianom kulturowym zapobiega „niewidoczna granica »broniona« przez własną religię, język, edukację, świadomość historyczną, a także przez praktyki endogamiczne” (Posern-Zieliński 2019: 8-29). I tak właśnie, jak sądzę, było w przypadku Kosznajdrów, którzy choć zachowali nieprzerwanie przez niemal 500 lat swoją katolicką tożsamość, jakże bliską polskiemu narodowi (w przeciwieństwie do licznej grupy Niemców na terenie zaborów, którzy byli ewangelikami), to jednak nazbyt wytrwale (czy też krótkowzrocznie) byli przekonani o swojej dominacji w tym regionie, tak gospodarczej, jak i kulturowej. Dominacji (czy też uprzywilejowaniu), która najpierw została osłabiona w okresie międzywojennym, przywrócona w okresie okupacji i definitywnie zakończyła się po 1945 roku.

Przyjęta przeze mnie metodyka prowadzenia badań, polegająca na systematycznym docieraniu do respondentów w każdej z dawnych wsi kosznajderskich, z jednej strony miała cechy typowe dla metodologii teorii ugruntowanej, a z drugiej – badań autetnograficznych. Istotą MTU jest w pierwszej kolejności nasycenie danymi (fotografia, notatka, dokument, list, rozmowa, każda myśl i skojarzenie), a w drugiej podjęcie próby zbudowania teorii. Jednak im

dłużej zbierałem materiał, tym byłem dalszy od konkluzji. Jak wyjaśnia Kathy Charmaz, „czasem najlepsze idee mogą pojawić się pod koniec procesu badawczego i z powrotem zaprowadzić badacza w miejsce prowadzonych badań w celu poszerzenia perspektywy” (Charmaz 2009: 18). I właśnie te powroty, ponowne rozmowy, próby odtworzenia wspomnień po raz kolejny u tych samych respondentów, przybrały cechy autoetnografii. Może nie wybrzmiało to dobrze w publikacjach, ale odnosiło się to także do moich osobistych wspomnień z doświadczenia migracji moich przodków i konsekwencji niemieckiego pochodzenia. Dziś jednak uważam, że podejście autoetnograficzne okazało się dla mnie pułapką, z której trudno było się już wycofać, zwłaszcza że tak entuzjastycznie przyjmowałem zgodę na podkreślanie tej metody w tytułach swoich referatów, a później i tekstów naukowych (Marcysiak 2017, 2018). Podczas pracy nad Kosznajderią nieoczekiwanie otworzyła się nowa możliwość usystematyzowania moich badań, za sprawą powstającej równolegle monografii, za którą stał zespół badawczy kierowany przez prof. Cezarego Obrachta-Prondzyńskiego. Powierzono mi napisanie rozdziału o współczesnych mieszkańcach Kosznajderii z perspektywy socjologa, czego efektem jest artykuł *Historia mówiona a tożsamość współczesnych mieszkańców Kosznajderii* stanowiący rozdział w monografii *Kosznajderia. Powojenne losy i współczesne dyskursy tożsamościowe* (Marcysiak 2022).

Kolejnym etapem badań była analiza dokumentów zastanych, gdzie materiałem empirycznym była dawna (historyczna) prasa lokalna, na łamach której pojawiały się wzmianki o Kosznajderii, a także wątki obyczajowe, etnograficzne, historyczne i nawet kryminalne. Na podstawie analizy pola semantycznego pojęcia *Kosznajderia*, na bazie ponad 170 tytułów prasowych (wzmianek, informacji, anegdot i komentarzy publicystycznych), wyłonił się jednak niekorzystny dla Kosznajdrów obraz ich wspólnoty:

Kosznajderia to drobna kolonia Niemców dolno-saskiego pochodzenia, znana w okolicy pod mianem „Kosznajdry, niewielka, bo tylko siedem wsi licząca etnograficzna enklawa wśród polskiego Pomorza, w przeciwieństwie do pięknych, ale nieurodzajnych, piaszczystych Kaszub, niemieckie Kosznajdry są nudne, ale żyzne i zamożne. To tam, w Chojnicach więcej niż gdzie indziej ścierają się dwa narody, dwa światy, dwie kultury (Marcysiak 2022a).

Kosznajdrzy to potomkowie kolonistów, sprowadzonych jeszcze przez Krzyżaków, zamieszkałych w powiecie Chojnickim i w części powiatu Tucholskiego, których sprowadziły ongi klasztory i nadały im ziemię. Żyją własnym, od dawna ukształtowanym swoistym życiem kulturalnym, a których to Kociewiaczy srodze lekceważą, przede wszystkim obyczajowość i gwarę Kosznajdrów. Mnoży się ich coraz więcej, bo nie od dzisiaj germanizacja i kolonizacja rozpiera się na Kaszubach i pokrywa kraj i lud kaszubsko-polski pokostem niemczyzny (Marcysiak 2022a).

Z powyższego wynika dwojaka narracja: pierwsza pokazała Kosznajderię jako teren żyzny i rolniczo dobrze zagospodarowany, a Kosznajdrów jako ludzi będących na pozycji uprzywilejowanej, nie tylko z racji swej przynależności narodowej do Rzeszy Niemieckiej, ale też przewagi gospodarczej (wysoko zaawansowana kultura rolna). Druga narracja przedstawia Kosznajderię jako przyczółek kolonizacji i germanizacji Polski i Polaków, nawet pomimo swojej niezachwianej przynależności do Kościoła Katolickiego, co uważano nawet za zabieg celowy i zaplanowany. Tak przyswajana wiedza o Kosznajdrach musiała w efekcie odcisnąć piętno i na najbliższych ich sąsiadach, i w powszechnym utożsamieniu ich z nazistowskimi Niemcami, co przypieczętowało ostatecznie ich los i zdecydowało o wysiedleniu z ziem, na których gospodarzami byli przez prawie 500 lat.

Artykuły podsumowujące tę część badawczą zostały opublikowane w „Przeglądzie Socjologii Jakościowej” oraz w monografii pt. *Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle krajowym i europejskim II. Prasa mniejszości narodowych i etnicznych w perspektywie historycznej* (Marcysiak 2022a, 2022b).

Obraz wyłaniający się z dawnej prasy byłby jednak niepełny, gdyby bazować jedynie na prasie polskojęzycznej. Do analizy włączyłem dziennik wydawany w Gdańsku w języku niemieckim od 1873 do 1920 roku „Westpreußisches Volksblatt”, który był prawdopodobnie najbardziej poczytnym dziennikiem w środowisku Kosznajdrów, zwłaszcza że liderzy tej społeczności mieli istotny wkład w jego powstanie. Niestety na tę chwilę dostępny był tylko rocznik 1885, ale i tak wniósł interesujące wątki do dyskursu regionalistycznego. Wnioski z tego przeglądu zawarłem w monografii. Warto zwrócić uwagę, że na łamach tego dziennika niemieccy redaktorzy wypowiadali się na temat Polaków dobrze albo neutralnie. Było to sporym zaskoczeniem, gdyż po zakończeniu I wojny światowej uważano „Westpreußisches Volksblatt”, za – co prawda – poczytne pismo centrowe, ale prezentujące przede wszystkim kierunek antypolski (Askenazy 1919: 158). W 1885 roku na łamach tejże gazety podkreślano prawo polskich dzieci do nauki języka polskiego w pierwszej kolejności przed językiem niemieckim, postulowano zgodę pomiędzy polskimi i niemieckimi kandydatami do parlamentu i naprzemiennosc ich wyboru, akcentowano wagę współpracy i jedność niemieckich i polskich katolików, sprzeciwiano się postawom antypolskim, polemizując otwarcie z innymi gazetami. Gazeta informowała też o wielu akcjach społecznych, w które zaangażowani byli liderzy kosznajderskiej społeczności. Najważniejszą w tamtym okresie było zainicjowanie budowy szpitala Chojnicach, stąd potencjalnych darczyńców informowano, iż „bez względu na wyznanie religijne, czy przynależność polityczną (...) a dobrowolne datki na budowę i wyposażenie szpitala, który będzie przyjmował chorych wszystkich wyznań, przyjmują

skarbnik komitetu dr. Jan Karol Łukowicz i zastępca przewodniczącego dr. Lüdtke”. W skład komitetu budowy szpitala wchodził przede wszystkim Kosznajdrzy: ks. August Behrendt, prawdopodobnie też Andrzej Behrendt (oba z Ostrowitego), Ambroży Janowitz z Ciechocina, J. Follcher i Paweł Schwemin z Silna, Joseph Pankau z Lichnowy, Jan Rink z Moszczenicy, Tuschitz ze Sławęcina, ks. Józef Semrau, Ignaz Panske z Granowa, a także Polacy: dr Jan Łukowicz senior, dr Hipolit Lniski, lekarz Kiedrowski. Inicjatorem był także Kosznajder, ks. dr Antoni Wolszlegier z Zamartego („Westpreußisches Volksblatt” nr 212/ 17.09.1885).

Takich informacji o zaangażowaniu Kosznajdrów próżno szukać nawet na stronie internetowej chojnickiego szpitala, który dziś funkcjonuje jako Szpital Specjalistyczny im. J.K. Łukowicza. Pojawiają się za to podczas spotkań z mieszkańcami regionu lub w podcastach nagrywanych przy współudziale LGD Sandry Brdy z Chojnic, mając niebagatelny wpływ na kształtowanie wiedzy o Kosznajdrach.

W międzyczasie postanowiłem też w inny niż dotychczas sposób wykorzystać fotografię, która z dokumentalistycznej (relacjonującej moje badania) przerodziła się w relacyjną, czyli w reportaż dialogiczny, szeroko opisany w tekście opublikowanym także w „Przeglądzie Socjologii Jakościowej” (Marcysiak 2021). Za wartościowe uznaję też opisanie w nim dobrych praktyk fotografii socjologicznej, które rozwijałem w trakcie wieloletnich badań prowadzonych przy współudziale artysty fotografa, a które, mam nadzieję, będą pomocne wszystkim tym, których zainteresowania naukowe idą w stronę socjologii i antropologii wizualnej. Uczestnicy moich badań stali się tym samym ich współtwórcami, o statusie eksperta, a fotografia była już nie tylko materiałem źródłowym czy narzędziem dokumentującym pracę socjologa, ale częścią procesu badawczego.

W badaniach uwzględniono także głos najmłodszego pokolenia, czyli czwartej generacji, do której zaliczają się osoby urodzone już na przełomie I i II dekady XXI wieku. Badanie przeprowadziłem przy pomocy diariusza w ramach konkursu badawczo-edukacyjnego. Skuteczność tego narzędzia badawczego potwierdziłem wcześniej w badaniach nad życiem codziennym w gminie Cekcyn w Borach Tucholskich, gdzie za pomocą tej metody udało się zebrać informacje od 125 uczniów z trzech szkół podstawowych. Tym razem konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych mieszczących się na terenie dawnej Kosznajderii oraz kilku szkół ościennych. W badaniu wzięło udział 65 uczniów i uczennic. Jednym z zadań było stworzenie drzewa genealogicznego, w celu poznania kierunków migracyjnych przodków. Przyznam, że byłem nieco zawiedziony, bo spodziewałem się na terenach postmigracyjnych ciekawszych rezultatów. W końcu doszło do mnie, że nie zapytałem uczniów o ich pradziadków, czyli pierwszą generację osadników. W kolejnych zadaniach

uczniowie poszukiwali tropów kosznajderskich na podstawie nazwisk, wywiadów z członkami rodziny czy lokalnymi artystami. Wyniki wskazują na ich słabe rozeznanie w historii regionu, ale też na potencjał tkwiący w pamięci starszych pokoleń, który ujawnił się właśnie za pośrednictwem młodych badaczy (konkursowiczów). Udało się także zdobyć informacje o korzeniach kosznajderskich niektórych z uczestników, co potwierdza moją hipotezę, że wielu Kosznajdrów (ich potomków) wciąż mieszka w regionie, ale z jakiegoś powodu nie chcą się przyznawać do swoich korzeni. Wydaje się to trochę zrozumiałe z uwagi na poniemiecką tożsamość, która nadal jest kojarzona tu z traumą okupacji.

Ważną częścią konkursu było zwrócenie uwagi młodych na prace archeologiczne w ich regionie. To warto podkreślić, bo mają one znaczny wpływ na postrzeganie przez nich swojej tożsamości regionalnej. Wiedza o obecności na tym terenie Niemców-katolików daje pewien punkt oparcia w kontekście dziedziczenia miejsca, a już całkowicie przemawia fakt, że przed Kosznajdami na tej ziemi byli nie tylko chrześcijanie, ale i Słowianie. Innymi słowy archeologia przysłużyła się do budowania ciągłości w narracji „bycie u siebie” mimo migracji.

Ten ostatni wątek, niezwykle istotny w badaniach tożsamości regionalnej, jest w Polsce najmniej chyba zbadany. Ugruntowana już w Europie zachodniej archeologia publiczna (*public archaeology*) to archeologia dla ludzi, szczególnie ważna dla małych wspólnot lokalnych. Ale czy także tych w Polsce? Archeolog (zdaniem archeologów, z którymi rozmawiałem) kojarzy się w Polsce z „problemem”, „kłopotem”, „przestojem”, podczas gdy w wielu innych krajach jako „szansa”, „wzbogacenie kulturowe” i „wartość miejsca”. I ten właśnie wątek jest przedmiotem moich dalszych badań, które prowadzę wśród społeczności wsi Ostrowite (dawnej stolicy Kosznajderii), w której od kilku już lat trwają badania archeologiczne w okolicy jeziora położonego w najbliższym sąsiedztwie wsi. Ponadto biorę udział w projektach archeologicznych organizowanych przez zespół prof. Pawła Konczewskiego z Zakładu Antropologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Z pierwszych ustaleń wynika, że już teraz można mówić o niebagatelnym wpływie odkryć archeologicznych, przyjmowanych przez mieszkańców jako dziedzictwo materialne i kulturowe miejsca, z którym powoli się utożsamiają. To utożsamianie widoczne jest w stosunku do materialnej spuścizny po Kosznajdrach (dbałość o zachowanie tradycyjnej kosznajderskiej architektury, kościołów i domów mieszkalnych), ale i do niematerialnej, polegając na tym, iż uważają siebie za naturalnych spadkobierców ziemi kosznajderskiej, nie zaś ich zdobywców, za czym stoi wspólnie wyznawana i praktykowana wiara katolicka. Odkrycia archeologów jeszcze bardziej ugruntowują to przekonanie, zwłaszcza gdy do lokalnej opinii społecznej przenikają wieści o

okryciach świadczących o chrześcijańskiej tradycji tych ziem jeszcze sprzed jej kolonizacji przybyszami z okolic Oldenburga z czasów Zakonu Krzyżackiego.

Na temat Kosznajderii opublikowałem już cykl artykułów, choć mogła z tego powstać wcześniej książka. Napisanie monografii wymagało jednak wielu krytycznych spojrzeń, a te dostarczały przede wszystkim recenzje moich tekstów. Zdobyte doświadczenie terenowe i metodologiczne nakierowały mnie na decyzję o opisanu dotychczasowych wyników badań oraz uzupełnieniu je o kolejne (konkurs badawczo-edukacyjny i analiza dawniej prasy niemieckojęzycznej) i w efekcie przedstawienie Kosznajderi jako studium przypadku kształtowania się tożsamości regionalnej, którą przedstawiam do oceny.

Przeprowadzone przeze mnie badania nad Kosznajderią dostarczyły w moim przekonaniu nowego wglądu w problematykę tożsamości regionalnej na pograniczu, wypełniając o ten historyczny region lukę w dotychczasowych studiach nad tożsamością wielokulturowego Pomorza. Uważam, że zaproponowane przeze mnie podejście interdyscyplinarne (łączenie socjologii, historii, etnografii, prasoznawstwa) wzbogaciło rozumienie procesów tożsamościowych i asymilacyjnych w regionach pogranicznych. Zastosowane metody i podejście badawcze pozwoliły na stworzenie kompleksowego obrazu procesu kształtowania się tożsamości regionalnej w regionie obciążonym tzw. trudnym dziedzictwem. Przeprowadzone badania pokazują, jak procesy asymilacyjne, migracyjne i przemieszczenia ludności wpływają na kształtowanie tożsamości mieszkańców regionów takich jak Kosznajderia. Zastosowanie innowacyjnych metod badawczych, takich jak konkursy badawczo-edukacyjne oraz analiza pola semantycznego, stanowi nowatorskie podejście, które może być z powodzeniem wykorzystane w badaniach nad innymi regionami pogranicza.

W rozprawie zastosowano nowatorskie połączenie metod badawczych, takich jak wywiady narracyjne, analiza historycznej prasy oraz konkursy badawcze, które dostarczyły cennych danych jakościowych, szczególnie w kontekście badań nad pamięcią zbiorową i tożsamością postmigracyjną. To interdyscyplinarne podejście poszerza dotychczasowe metodologie badań socjologicznych i oferuje nowe narzędzia do analizy tożsamości regionalnych oraz społeczności o złożonej przeszłości. Wyniki badań mają również istotne znaczenie praktyczne, przynosząc cenne wskazówki dla działań związanych z ochroną i promocją regionalnego dziedzictwa Kosznajderii. Wykazano, że angażowanie społeczności lokalnych w projekty edukacyjne, takie jak konkursy badawcze, może przyczynić się do budowania świadomości kulturowej i wspierania rozwoju tożsamości regionalnej. Badania te mogą stanowić podstawę dla dalszych inicjatyw na rzecz ochrony dziedzictwa w regionach wielokulturowych. Badania te mają szersze zastosowanie, oferując model badań, który może

być adaptowany do analizy innych regionów pogranicza o podobnej historii migracyjnej i kulturowej. Interdyscyplinarne podejście do tożsamości regionalnej i „trudnego dziedzictwa” może być szczególnie przydatne w badaniach nad społecznościami postmigracyjnymi, które nadal przechodzą procesy negocjacji własnej tożsamości.

Aleksander Posern-Zieliński uważa, że wspólnoty postmigracyjne, podejmując wysiłek oswojenia nowego miejsca, przywiązały się do przestrzeni, z czasem uznając ją za swoją, organizując w jej obrębie życie towarzyskie, tworząc stowarzyszenia (OSP i KGW) oraz wspólnotę parafialną. Dzieje się tak, gdyż, jak pisze Posern-Zieliński, „jako mieszkańcy pewnej przestrzeni zaczynamy się z nią z biegiem czasu utożsamiać, a dostosowując ją do naszych potrzeb emocjonalnych, jeszcze bardziej wzmacniamy swe poczucie więzi z otoczeniem” (Posern-Zieliński 2005: 9). Oswajanie to jednak nie przebiegało równomiernie we wszystkich regionach Kosznajderii czy nawet poszczególnych wioskach. Poczucie „bycia u siebie” potrzebowało czasu i niestety przeminięcia kilku pokoleń, które inaczej definiowały już wspólne terytorium i zajmowaną przestrzeń. Co dla pierwszych osadników było traumą przesiedlenia, dla trzeciego pokolenia stało się już domem rodzinnym. To nowe, współczesne pokolenie redefiniuje, kto jest dziś obcy, a kto swój, zmieniły się bowiem punkty odniesienia, na które miały wpływ transformacja ustrojowa, otwarcie granic i procesy globalizacji. Uważam, że obserwowany dziś powrót do korzeni, odtwarzanie przeszłości, jest z jednej strony naturalnym wyrazem tęsknoty za zakorzenieniem, zaś z drugiej strony odpowiedzią na kryzys tożsamości. O ile więc podstawą budowy tożsamości są zazwyczaj takie istotne zjawiska kulturowe jak „język (lub dialekt), wyznanie (lub obrządek), tradycja i obyczaje, mity i symbole czy wspólne doświadczenia historyczne” (Posern-Zieliński 2005: 5), o tyle przykład współczesnych mieszkańców Kosznajderii pokazuje, że tożsamość jest procesem, a nie stanem, „który po osiągnięciu pewnego zaawansowanego poziomu ulega hibernacji i dalej już trwa w postaci niezmienionej” (Posern-Zieliński 2005: 16). Badanie Kosznajderii dało unikalną możliwość doświadczenia powstawania nowej tożsamości niezrywającej z historią miejsca, ale wykorzystującą zakorzenionego w tym regionie, choć w dużej mierze ukrytego *genius loci*, opiekuńczego ducha Kosznajderii, który przetrwał i który dziś na naszych oczach się odradza.

Na koniec odniosę się do typologii tożsamości zbiorowej zaproponowanej przez Manuela Castellsa (2009), a omówionej m.in. przez Zbigniewa Bokszańskiego. Otóż Castells zwrócił uwagę na źródła treści składających się na autodefinicje, które Bokszański określa opozycją konformizm-bunt, będącą ściśle socjologicznym aspektem tożsamości (Bokszański 2005: 38). Castells wyróżnił trzy rodzaje typologii tożsamości zbiorowych:

- ✓ *tożsamości legitymizujące* – wprowadzane i popierane przez dominujące instytucje społeczeństwa w celu rozszerzenia i uzasadnienia **ich dominacji nad członkami społeczeństwa**,
- ✓ *tożsamości oporu* – generowanie przez tych aktorów, którzy są marginalizowani przez logikę dominacji i odczuwają związane z tym napiętnowanie i stygmatyzację. Wyłączeni z możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, **umacniają się na pozycji oporu i przetrwania**, którym patronują zasady odmienne lub przeciwne tym przenikającym filary instytucji społecznych,
- ✓ *tożsamości projektujące* – wytwarzane przez te podmioty, które wykorzystując dostępne sobie zasoby symboliczne, **konstruuja nowe tożsamości**, gruntownie redefiniujące ich pozycje w społeczeństwie. Czyniąc to, dążą do całościowej transformacji struktury społecznej i zasad jej funkcjonowania (Boszczański 2005: 39).

Jeżeli przyjmiemy, że nowi osadnicy po 1945 roku swoją odrębną tożsamość regionalną utracili wraz z wykorzeniem i migracją, to po latach na nowym miejscu jedynym, co udało im się w tej kwestii wynegocjować, było „bycie sobą” i „bycie u siebie”. Tak rozumiem określaną przez badaczy **tożsamość postmigracyjną**. W modelu typologii zaproponowanej przez Castella mieści się ten proces w typie tożsamości legitymizującej. Tożsamości oporu reprezentują tu wszystkie grupy regionalne i etniczne, które zachowały swój status odrębności mimo nacisków i prób tożsamościowego ujednolicenia społeczeństwa polskiego. Do nich zaliczyłbym Kaszubów, Ślązaków, Górali podhalańskich itd. Społeczeństwa czy wspólnoty osadników na ZZiP to z kolei tożsamości projektujące, jednak ich siła i determinacja w tworzeniu odrębności jest tak zróżnicowana w dążeniu do konstruowania nowej tożsamości, że wymagałoby to stworzenia odrębnych typologii tylko dla społeczności postmigracyjnej. Kosznajderia jest jednym z przykładów, gdzie wykorzystuje się oddolnie zastane zasoby symboliczne (dziedzictwo kulturowe Kosznajdrów) w celu budowy nowej tożsamości. Nie jest jednak ona nadal ugruntowana i wciąż polega nie tyle na negocjacjach wewnątrz wspólnoty, będącej gdzieś na rozdrożu pomiędzy oporem (wystarczy, że jesteśmy u siebie) a zgodą na kontynuację „kosznajderskości”, ile na wypracowaniu konsensusu, z którego wyłoniłaby się nowa tożsamość regionalna: „diedzice Kosznajderii”, „diedzice Warmiaków”, „diedzice Mazurów”. Wojciech Łukowski nazywa to otwartym regionalizmem i tożsamością niedomkniętą (Łukowski 2002).

Analizując procesy negocjowania tożsamości na Kosznajderii poprzez wieloletnie badania *inside out*, poznając każdą wieś, każdą szkołę, parafię i każdą prowadzącą do nich drogę, oraz uczestnicząc w wielu lokalnych wydarzeniach (m.in. pikniki rodzinne, spotkania

autorskie, dożynki, zebrania wiejskie, uroczystości kościelne), dochodzę do wniosku, że negocjowanie tożsamości będzie trwało jeszcze przez wiele lat, balansując wokół tych trzech typów Castellsa (tożsamości legitymizującej, tożsamości oporu i tożsamości projektującej), w zależności od definiowania w danym momencie interesów poszczególnych aktorów społecznych lub większej lub mniejszej części wspólnoty, nigdy zaś jako całości. Przykładem jest tu postawienie w Granowie obelisku poświęconego Kosznajdrowi ks. dr. Paulowi Panskemu, któremu mieszkańcy z radością przyklasnęli, ale już postawili veto wobec powstania w ich wsi izby pamięci poświęconej Kosznajderii, traktując to już jako zbyt dalece idącą ingerencję, która nie była ich pomysłem.

Przypomina mi się tu historia z moich badań w Borach Tucholskich, kiedy to w jednej z wsi do lokalnej liderki prowadzącej bardzo dobrze rozwijające się gospodarstwo agroturystyczne przyszły kobiety ze wsi z prośbą o podsuniecie pomysłu na działalność w ramach KGW. Pani E. zaproponowała wówczas stworzenie czegoś w ramach idei wiosek tematycznych. Pomysłem miało być zakupienie i wyhodowanie 300 gęsi i przygotowanie na Święto Niepodległości pikniku z gęsiną w roli głównej, jako przykład wpisania się w rozwój tej tradycji na Kujawach. Gęsia wioska, kręte uliczki, znaki drogowe ostrzegające przed wałęsającymi się po wsi gęsiami patrolami miały być ponadto atrakcją turystyczną, z której z czasem kobiety te czerpałyby nie tylko satysfakcję stworzenia czegoś samodzielnie, ale także korzyści ekonomiczne. Kilka miesięcy później kobiety przyszły z radosną informacją, że już mają, już kupiły... 300 kaczek. – *Na co wam kaczki? Mówiłam gęsi!* – powiedziała zdziwiona liderka. – *A tak, tak, ale to był pani pomysł, a my chciałyśmy coś same i mamy kaczki* – odparły. Kacza wioska nie powstała, bo nie było zapotrzebowania na celebrowanie w trakcie świąt dań z kaczki, w przeciwieństwie do coraz popularniejszej w regionie gęsiny. Koniec historii.

Przykład ten jest doskonałą ilustracją również tego, co dzieje się na Kosznajderii i jak nawet niepozorna próba oddziaływania na lokalną społeczność może spotkać się z oporem, ewentualnie poskutkować stworzeniem jakiegoś hybrydowego tworu, który nie przetrwa do kolejnej wiosny. Zbytняя ingerencja badacza może mieć więc skutek odwrotny od zamierzonego. Pozostaje więc cierpliwie czekać, obserwować, publikować i nadal uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności, choć już badawczy dystans nie jest możliwy do osiągnięcia. To swego rodzaju pułapka dla każdego badacza, który przekracza granicę pomiędzy obserwacją ukrytą a jawną, pomiędzy naukowym obiektywizmem a społecznym zaangażowaniem. Pomijając naukowe ambicje, jakie przyświecają odkrywaniu Kosznajderii dla środowiska naukowego, równie istotne, a może i ważniejsze w tym wieloletnim procesie badawczym okazało się jej odkrywanie dla lokalnej wspólnoty, która już teraz czyni zeń użytek. Do

pierwszych pozytywnych efektów należą rosnąca liczba uczestników rodzinnego pikniku kosznajderskiego organizowanego w Ostrowitem, ciągłe zainteresowanie kosznajderskimi rajdami rowerowymi, wzrost zainteresowania publikacjami tematycznymi wydawanymi przez LGD Sandry Brdy w Chojnicach i – co chyba najważniejsze – ujawnianie się potomków Kosznajdrów, co mierzę liczbą nowych kontaktów inicjowanych przez potomków szukających swoich korzeni, i to nie tylko tych z dalekich krańców świata, ale z Polski i najbliższego regionu. Tożsamość regionalna na Kosznajderii jest więc nie tyle tożsamością niedomkniętą, co tożsamością w działaniu, którą cechuje dynamika dialogu i organizowanych wydarzeń.

Na podstawie przedstawionych refleksji proponuję wprowadzenie pojęcia **tożsamość negocjacyjna**, gdzie negocjacyjność oddaje proces ciągłego dialogu, w którym uczestniczą różne grupy społeczne, a także jednostki, negocjując swoje miejsce w przestrzeni regionalnej oraz sposób definiowania swojej tożsamości. Uwzględnia dynamiczną i hybrydową naturę regionalnych autodefinicji, które ewoluują w wyniku interakcji pomiędzy tożsamością legitymizującą, oporu i projektującą, zgodnie z typologią Castellsa. Wskazuje na praktyczny aspekt „działania” i adaptacji – zarówno symbolicznej, jak i praktycznej – do zmieniających się potrzeb lokalnych wspólnot i ich członków, oraz uwzględnia balansowanie między lokalnymi tradycjami, autonomią wspólnot a zewnętrznymi wpływami (np. badaczy, polityki państwowej czy presji globalizacyjnych). Innymi słowy w moim rozumieniu:

Tożsamość negocjacyjna to forma tożsamości regionalnej, w której kluczową rolę odgrywa proces negocjowania treści symbolicznych, praktyk społecznych i narracji historycznych przez różnorodne grupy i aktorów społecznych. Jest to tożsamość w działaniu, otwarta na zmiany i redefinicje w zależności od lokalnych potrzeb, aspiracji i kontekstów. W kontekście Kosznajderii, „tożsamość negocjacyjna” opisuje stan, w którym wspólnota, balansując między pamięcią historyczną a aktualnymi potrzebami, wypracowuje konsensus dotyczący swojej autodefinicji – „dziejców Kosznajderii” czy „Kosznajdrów współczesnych”. Dzięki temu pojęciu można uchwycić specyfikę procesów kulturowych i społecznych w tego typu społecznościach.

Podsumowując, dotychczasowe opracowania na temat Kosznajderii koncentrowały się głównie na perspektywie historycznej, podczas gdy w mojej pracy podjąłem próbę przedstawienia złożoności tożsamości regionalnej społeczności postmigracyjnej na terenie, który Kosznajdrzy już nie zamieszkują. Sądzę, że połączenie socjologii, etnografii, historii i geografii politycznej pozwoliło na wielowymiarową analizę zjawisk związanych z tożsamością tego regionu. Przedstawiona do oceny monografia dokumentuje, w jaki sposób w trzecim i czwartym pokoleniu osadników zaczyna się kształtować nowa tożsamość regionalna oparta na symbolicznym dziedzictwie Kosznajdrów, co jest unikalnym procesem w kontekście

społeczności postmigracyjnych na Ziemiach Odzyskanych (choć akurat w przypadku Kosznajderii można raczej mówić o „wewnętrznych Ziemiach Odzyskanych”). Jestem przekonany, że moje badania w istotny sposób przyczyniły się do przywrócenia w dyskursie regionalistycznym niemal zapomnianego dziedzictwa Kosznajdrów, co ma także wymiar popularyzatorski i wspiera budowanie lokalnej tożsamości. Osiągnięcie to jest wspierane przez cykl 7 opublikowanych przeze mnie artykułów naukowych o Kosznajderii oraz rozdział w monografii pod redakcją Cezarego Obrachta-Prondzyńskiego i Karoliny Ciechorskiej-Kuleszy, pt. *Kosznajderia. Powojenne losy i współczesne dyskursy tożsamości*. W przygotowaniu są kolejne dwa artykuły dotyczące niematerialnego dziedzictwa Kosznajderii i pionierów na ziemi kosznajderskiej po 1945 roku.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Podjęmuję współpracę w ramach badań i publikacji naukowych z naukowcami z innych uczelni, takich jak: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (Piszczyk Elwira, Knieć Wojciech, Marcysiak Tomasz: 2021, 2022, 2023); Politechnika Bydgoska (Marcysiak, Prus: 2017a, 2017; Kamiński, Marcysiak, Prus 2018; Marcysiak, Prus, Sikora: 2019); Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Goszka, Marcysiak, Prus: 2015) Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (Marcysiak, Zaręba, Wiśniewski: 2013) a także instytucjami naukowymi takimi jak IRWiR PAN i Ośrodkami Doradztwa Rolniczego (Kamiński, Marcysiak: 2013; Marcysiak, Kamiński, Kmita-Dziasek, Hapka: 2023; Marcysiak, Kamiński: 2021 – spis literatury wymienionej w pkt. 5 znajduje się w Załączniku 3.

W kilku wymienionych wyżej przykładach praca nad badaniami, publikacją lub wystąpienie na międzynarodowej konferencji wiązały się ze współpracą pomiędzy kilkoma ośrodkami naukowymi. Brałem także udział w 2023 roku w stażu dydaktycznym na Uniwersytecie w Gori w Gruzji oraz w tygodniowym stażu naukowym w Portugalii na Porto Politechnic w ramach programu Erasmus Plus. W latach 2016-2017 byłem także ekspertem merytorycznym w międzynarodowym polsko-hispańskim projekcie realizowanym przez Agencję Analiz i Doradztwa Personalnego Psychological Solutions Grup. Do obszaru współpracy międzynarodowej zaliczyłbym także recenzowanie tekstów naukowych w latach 2018-2021 na międzynarodowych konferencjach na Litwie, organizowanych na uniwersytetach w Wilnie i Olitie. Ponadto wygłaszałem referaty podczas międzynarodowych konferencji organizowanych w: Berlinie (Humboldt-Universität 2008), Pradze (Czech University of Life

Sciences 2017), Kownie (Aleksandras Stulginskis University 2017), Jelgawie (Latvia University of Life Sciences and Technologies 2018) i Nitrze (Slovenská Poľnohospodárska Univerzita v Nitre 2018).

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Od 2000 roku do dzisiaj wykonuję pełnoetatową pracę dydaktyczną, najpierw na Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy, która w trakcie zmieniła swój status na Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (obecnie Politechnika Bydgoska) oraz do chwili obecnej w Wyższej Szkole Bankowej w Toruniu. Miałem także możliwość pracować na kilku innych uczelniach wyższych w Polsce (w tym na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi oraz Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku). Od 2017 roku prowadzę także kurs na Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni z metod badań etnograficznych w ramach cyklu szkoleń CIMIC (Civil-Military Co-operation) dedykowany oficerom Wojska Polskiego, którzy biorą udział w programie wieloaspektowego podejścia NATO do kwestii bezpieczeństwa. Zajęcia dydaktyczne w moim dorobku obejmują przygotowanie i prowadzenie ponad 30 kursów, w tym: z podstaw socjologii, zakresu metody badań socjologicznych, badań jakościowych w socjologii, socjologii pracy i procesów ekonomicznych, socjologii wsi, demografii społecznej, historia socjologii polskiej, historia myśli socjologicznej, socjologia turystyki i czasu wolnego, socjologii więzienia oraz bezpieczeństwa społecznego i kształtowania bezpiecznych przestrzeni. Moim osiągnięciem dydaktycznym jest także opracowanie kursów e-learningowych z podstaw socjologii, socjologii edukacji i współczesnych problemów socjologii. Ponadto prowadziłem seminaria licencjackie, inżynierskie i magisterskie, po których pod moją opieką promotorską zostało wypromowanych ponad 90 absolwentów. Mam za sobą także ponad 100 godzin lekcyjnych wykładów dla uczniów szkół ponadpodstawowych promujących edukację na poziomie studiów wyższych przede wszystkim w murach szkół licealnych i technikach w województwie kujawsko-pomorskim i województwie pomorskim. Uczestniczyłam także w roli prelegenta lub moderatora w cyklu konferencji skierowanych do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych w takich tematach jak np. „Cisza nienawiści! Nigdy hejt! Zawsze heart!”, a także w kilku branżowych debatach internetowych także w roli eksperta-prelegenta, np. podczas wydarzenia pt. Emocje, prawo i pieniądze w e-sporcie, która odbyła się w 2020 roku.

Od 2001 jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Socjologicznego w Sekcji Socjologii Wsi i Rolnictwa PTS oraz w Sekcji Socjologii Jakościowej i Symbolicznego Interakcjonizmu PTS, gdzie pełnię funkcję wiceprzewodniczącego Sekcji oraz członka jury Konkursu o nagrodę im. Anselma L. Straussa na najlepszą publikację roku z obszaru interakcjonizmu symbolicznego oraz współorganizatorem konkursów na socjologiczny foto-esej. Jestem także członkiem zarządu Oddziału Toruńskiego PTS. Należę także do Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu oraz do Instytutu Kaszubskiego. Przez wiele lat byłem opiekunem Studenckiego Koła Naukowego, w ramach którego studenci angażowali się prowadzone przeze mnie badania terenowe w gminie Cekcyn w Borach Tucholskich oraz badania społeczno-archeologiczne w Bielawie Dolnej. Efektami wspólnej pracy były m.in. monografia *Życie społeczne w gminie Cekcyn* (2015) oraz artykuł naukowy w języku angielskim napisany wspólnie ze studentami, a dotyczący korzyści wynikających ze współpracy socjologii i archeologii dla lokalnych społeczności: *Between Sociology and Archaeology. On Advantages of Interdisciplinary Research in Villages of Former Recovered Territories* (2017).

W ramach działalności związanej z popularyzacją nauki w latach 2008–2011 byłem członkiem Jury Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, a w latach 2009–2011 członkiem kolegium redakcyjnego pisma akademickiego „Format UTP”, gdzie także napisałem 4 teksty popularnonaukowe na temat „uniwersytetów świata”. Do swojego dorobku popularyzatorskiego włączyłbym także prelekcje dla słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Uniwersytetu Ludowego Stowarzyszenia Nasza Wieś Będźmierowice, Kaszubskiego Uniwersytetu Ludowego, Lokalnych Grup Działania oraz wystąpienia na Seminarium Badań Biograficznych UŁ, czy Seminarium Instytutu Socjologii UMK w Toruniu, w Katedrze Rewitalizacji Obszarów Rustykalnych. Za ważne w moim dorobku uważam także wystąpienie w 2016 roku na zaproszenie IRWiR PAN w Warszawie, podczas którego omawiałem *Wielowymiarowe konteksty rozwoju wsi kosznajderskich - od Prus Zachodnich przez II RP i Polskę Ludową do czasów współczesnych* oraz w 2023 roku, kiedy to podczas mojego stażu naukowego wygłosiłem referat w ramach seminarium Zakładu Socjologii Wsi IRWiR PAN pt. *Gospodarstwa edukacyjne w systemie rolnictwa społecznego*.

Byłem też osobą prowadzącą kilka edycji spotkań w ramach popularyzujących wiedzę naukową konferencji TEDx Bydgoszcz, a także jednym z jej prelegentów. Brałem także udział w roli eksperta w panelu dyskusyjnym podczas Welconomy 2017 Toruń, a rok później byłem również moderatorem panelu dyskusyjnego z udziałem takich osób jak prof. dr hab. Michał Kleiber czy prof. dr hab. Leszek Dziawgo, na temat wpływu nauki na innowacyjny rozwój

gospodarczy kraju, oraz w panelu dyskusyjnym podczas konferencji podsumowującej projekt „*Senior też badacz! Podnoszenie kompetencji osób starszych i włączanie ich w działania badawcze i analityczne z zakresu nauk społecznych, medioznawstwa i nauk o dziennikarstwie*”, organizowanej przez fundację Instytut Dyskursu i Dialogu. Prowadziłem również debatę ekspercką podczas Targów Pracy i Kariery na Politechnice Bydgoskiej podczas Targów Pracy i Kariery „Your Future”, które odbyły się 23 marca 2023 roku.

W ramach swojej aktywności zawodowej prowadziłem także warsztaty, m.in. z takich tematów jak: „Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich” – Centrum Szkoleniowe Falenty/ Warszawy 18-19.05.2015 w ramach Ogólnopolskiej konferencji „Rezerwy zasobów pracy w rolnictwie szansą rozwoju gospodarczego. Prezentacja dobrych praktyk i nowych możliwości w zakresie mobilności zawodowej rolników i członków ich rodzin w aspekcie programów na lata 2014-2020”. Z kolei w 2018 roku moderowałem spotkania z mieszkańcami gminy Jeżewo w ramach konkursu na inicjatywy lokalne pn. „Kierunek Kultura” realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury.

Za równie ważną aktywność uważam moją działalność organizacyjną. W latach 2012–2013 pełniłem funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Studenckich WSB w Toruniu, w latach 2012–2014 byłem kierownikiem Katedry Nauk Społecznych na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu, byłem także przez krótki okres kierownikiem ds. studiów zaocznych i programów nauczania, po czym objąłem w okresie od 2010 do 2012 funkcję dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu. W okresie od 2019 do 2021 roku byłem członkiem Rady Akademickiej WSB w Toruniu, a od 2022 do 2025 roku pełnomocnikiem rektora ds. Uniwersytetu Każdego Wiek. W ramach aktywności organizacyjnej na uczelni w latach 2009–2012 byłem zaangażowany w strategię rozwoju uczelni z wykorzystaniem metody BSC (*Balanced Scorecard*). W ramach zadań byłem liderem 3 CAM’ów: „Uzyskanie wyniku rekrutacji na kierunku Socjologia”, Akredytacje środowiskowe dla Wydziału Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy WSB w Toruniu” oraz „Zarządzanie retencją studentów WFiZ w Bydgoszczy”.

Reprezentuję także grono ekspertów Uniwersytetów WSB Merito, popularyzując wiedzę naukową i socjologię w trakcie audycji radiowych, programów telewizyjnych i w wywiadach do prasy lokalnej i ogólnopolskiej, za co otrzymałem w 2021 roku nagrodę Kanclerza Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu. Dla przykładu według Press-Service Monitoring Mediów w okresie od stycznia 2010 do grudnia 2020 roku liczba informacji przekazanych przeze mnie w przekazie medialnym wyniosła 1605, z czego 85% miało zasięg regionalny, a 15% ogólnokrajowy.

Aktywnie działam także na polu społecznym. Od 1998 jestem prezesem i trenerem w stowarzyszeniu pod nazwą Klub Karate Kyokushin w Solcu Kujawskim. Aktualnie posiadam stopień mistrzowski 4 dan w karate kyokushin. Za swoją działalność zostałem uhonorowany resortowymi odznaczeniami cywilnymi „Za Zasługi dla Sportu” (odznaką brązową, srebrną i złotą) przyznawanymi przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu. Podejmuję przy tym aktywną współpracę i lokalnym samorządem i innymi organizacjami pozarządowymi poznając przy okazji zasady i trudności funkcjonowania trzeciego sektora w Polsce, co także leży w polu moich zainteresowań naukowych. Jestem też członkiem Rady Naukowej Fundacji Polski Instytut Turystyki oraz członkiem Rady Naukowo-Gospodarczej Fundacji Sztuka Wyboru. Kilkakrotnie byłem też zewnętrznym moderatorem konsultacji społecznych dotyczących rozwoju programu Bydgoski Budżet Obywatelski.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

W moim dotychczasowym dorobku badawczym wskazać można trzy główne obszary: (1) Kosznajderia i tożsamość regionalna, (2) organizacje pozarządowe na obszarach wiejskich (w tym Ochotnicze Straże Pożarne i analiza obecnych trendów w wiejskim społeczeństwie obywatelskim w Polsce ujawniająca na przykład czynniki determinujące wymianę pokoleń w organizacjach pozarządowych), (3) gospodarstwa edukacyjne na obszarach wiejskich i ich rola jako instytucji, w których odbywa się proces innowacyjnego i niesztampowego uczenia w działaniu, oraz gospodarstwa opiekuńcze w kontekście rozwoju obszarów wiejskich, wyzwań demograficznych i skuteczności łączenia rolnictwa z opieką społeczną. W ramach tej aktywności byłem organizatorem i uczestnikiem badań terenowych i współtworzyłem publikacje naukowe. Praca ta wniosła istotny wkład w rozwój metodologii badań nad gospodarstwami społecznymi oraz analizę ich wpływu na rozwój obszarów wiejskich. Jeśli włączyć w te obszary więcej moich badań zwieńczonych także naukowymi publikacjami, to wyłoni się istotny dla mnie obszar naukowy koncentrujący się na społecznych aspektach zrównoważonego rozwoju wsi, w szczególności w kontekście: świadomości ekologicznej rolników, rolnictwa społecznego (Green Care), a nawet współpracy rolników w ramach grup producenckich. Badania te podejmują istotny wątek zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, koncentrując się na roli rolników jako aktorów społecznych uczestniczących w ochronie środowiska oraz wdrażaniu innowacyjnych form aktywności gospodarczej, takich jak gospodarstwa edukacyjne i opiekuńcze. Wspomniany w punkcie 2 obszar badań dotyczył aktywizacji społeczności wiejskich i budowania kapitału społecznego poprzez działalność

organizacji pozarządowych. Wyniki tych badań dostarczają wiedzy o mechanizmach samopomocy społecznej na wsi, roli organizacji trzeciego sektora w integracji społecznej oraz kształtowaniu postaw obywatelskich na peryferyjnych obszarach wiejskich (szczególnie w trudnym okresie, jakim była pandemia związana z wirusem Covid-19).

Chociaż tematyce Kosznajderii poświęciłem najwięcej uwagi, należy uznać, że pozostałe obszary nie tylko się uzupełniają, ale też ze sobą współlistnieją, szczególnie za sprawą często wykorzystywanej w moich pracach fotografii socjologicznej i jakościowych metod badawczych (wywiad narracyjny i biograficzny, obserwacja uczestnicząca, konkursy badawczo-edukacyjne). W zdecydowanej większości wszystkie moje publikacje opierają się na badaniach empirycznych, szczególnie z wykorzystaniem metod i narzędzi badań jakościowych wymagających głębokiego wejścia w badaną rzeczywistość poprzez częste kontakty bezpośrednie, gromadzenie osobistych wrażeń, spontanicznych obserwacji relacji społecznych w ich naturalnym przebiegu, czyli spędzania dużo czasu w terenie. Za istotny uważam więc swój wkład w rozwój nauk społecznych poprzez refleksję metodologiczną nad badaniami jakościowymi na obszarach wiejskich, zwłaszcza w zakresie: autoetnografii, wywiadów biograficznych i narracyjnych oraz fotografii socjologicznej. Badania te rozwinęły w znaczący sposób mój warsztat badawczy socjologa terenowego, podkreślając rolę metod jakościowych w badaniach nad społecznościami wiejskimi.

Początki mojej pracy naukowej wiążą się z socjologią wsi i rolnictwa. Studia doktoranckie z zakresu agronomii oraz praca w Katedrze Doradztwa w Agrobiznesie ukierunkowywały moje zainteresowania naukowe na takie obszary badawcze jak: rozwój zrównoważony, świadomość ekologiczna (co było przedmiotem mojej rozprawy doktorskiej), efekty wdrażania programów rolnośrodowiskowych, kwestia zaufania w grupach producentów rolnych, działalność III sektora na obszarach wiejskich. Po zmianie miejsca stałego zatrudnienia na Wyższą Szkołę Bankową w Toruniu (dziś Uniwersytet WSB Merito) miałem większą swobodę w wyborze obszarów aktywności badawczej i przede wszystkim możliwość kierowania małymi grantami w ramach funduszy uczelni. Wówczas to moje badania skoncentrowane zostały na: analizach życia codziennego i strategii życiowych mieszkańców obszarów wiejskich oddalonych znacznie od większych aglomeracji miejskich, czyli z dala od zróżnicowanych rynków pracy i o ograniczonym dostępie do instytucji oświatowych, kulturalnych i urzędów administracji centralnej. W badania te angażowałem z powodzeniem studentów, którzy mieli okazję wnieść swój wkład w pozyskiwanie materiału empirycznego i doświadczyć trudów, ale i zalet jakościowych badań terenowych. Następnie skupiłem się na badaniach kwestii tożsamości regionalnej na Ziemiach Północnych i Zachodnich oraz na

Kosznajderii. Swoją ciekawość badawczą rozwijałem także poprzez badanie funkcjonowania OSP, kwestii ich transformacji, przetrwania i funkcji w życiu wiejskich wspólnot. Efektem tej pracy była ilustrowana bogatym materiałem fotograficznym monografia *WODA NAPRZÓD! Szkice z wywiadów autobiograficznych druhów Ochotniczych Straży Pożarnych z gminy wiejskiej Golub-Dobrzyń*, której recenzentami byli dr hab. Wojciech Knieć prof., UMK w Toruniu i dr Emil Noiński, publikacja dotycząca diagnozy zastępowalności pokoleń w OSP, opublikowana w kwartalniku „Wieś i Rolnictwo” w 2021 roku, oraz fotoesej *Ochotnicza Straż Pożarna. Socjologiczne konteksty fotografii pożarniczej*, opublikowany w czasopiśmie „Władza Sądzenia”. Prace badawcze na temat gospodarstw opiekuńczych, realizowane wspólnie z dr. Ryszardem Kamińskim oraz dr. Piotrem Prusem, zwieńczone zostały artykułami w języku angielskim opublikowanymi w czasopiśmie „Eastern European Countryside”, znajdującym się w bazie Journal Citation Reports, oraz w materiałach międzynarodowych konferencji indeksowanych w bazie Web of Science. Efektem pracy nad gospodarstwami edukacyjnymi w Polsce były trzy publikacje (jedna monografia współautorska oraz dwa artykuły opublikowane w kwartalniku „Wieś i Rolnictwo” oraz w języku angielskim w czasopiśmie „Eastern European Countryside”). Natomiast wyniki badań w obszarze trzeciego sektora na obszarach wiejskich zostały opublikowane w dwóch monografiach, gdzie w jednej jestem współautorem rozdziału, w drugiej współautorem monografii oraz czasopismach „Trzeci Sektor” i „European Countryside”.

Za swoje szczególne osiągnięcie uważam 10-letnie doświadczenie dotyczące wspólnej pracy badawczej socjologa i fotografa. Podjąłem wtedy próbę wypracowania zasad dobrej praktyki fotografii socjologicznej w oparciu o metodę reportażu dialogicznego. Zostało to zwieńczone artykułem naukowym w „Przeglądzie Socjologii Jakościowej”. W najbliższej przyszłości zaplanowałem prace nad strukturą fotoeseju w oparciu o zebrany już materiał wizualny. Posługuję się fotografią czarno-białą, co już zyskało uznanie autorów ilustrowanej monografii wydanej przez IRWiR PAN w Warszawie w serii „100 lat polskiej wsi – patrząc na wieś”, gdzie zamieszczono 3 fotografie pochodzące z moich badań, których autorem jest Dariusz Bareya.

Na mój dorobek naukowy składa się łącznie 65 publikacji, z których 49 napisałem po doktoracie (9 w języku angielskim). Wśród moich publikacji po doktoracie znajdują się 3 monografie autorskie, 2 monografie współautorskie, 1 publikacja zbiorowa pod redakcją, 19 artykułów w czasopismach (w tym 4 znajdujące się na liście JCR i 6 na liście ERIH Plus), 22 rozdziały w pracach zbiorowych i 7 innych publikacji (raporty badawcze, publikacje popularno-naukowe). W bazie Scopus znajduje się 6 moich publikacji, a w bazie Web of Science 7.

Według bazy WoS moje artykuły mają 29 cytowań, a Indeks Hirscha wynosi 2, natomiast w bazie Scopus 2 cytowania, a Indeks Hirscha wynosi 2. Ponadto w bazie Google Scholar łączna liczba cytowań moich publikacji stanowi 150, Indeks Hirscha wynosi 6, Indeks i10 wynosi 3. Według Publish or Perish liczba cytowań to 143. Brałem udział w 28 projektach badawczych, najczęściej w roli wykonawcy badań jakościowych i autora części raportu badawczego lub publikacji naukowej.

Za istotne uważam również opracowanie wkładu do raportu: *Ocena systemu monitorowania i ewaluacji PROW 2014–2020* (projekt 8641) w zadaniu: Ocena kompletności pytań ewaluacyjnych, zawartych w załączniku V Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., oraz wskaźników monitorowania pod kątem ich użyteczności w zakresie odpowiedzi na pytania ewaluacyjne. Brałem także udział w badaniach nad kondycją III sektora w Polsce w ramach projektu „Obserwatorium Obywatelskiej Aktywności Wsi”. Do moich zadań należały: przeprowadzenie 4 spotkań/wywiadów grup fokusowych z przedstawicielami najbardziej aktywnych i doświadczonych organizacji wiejskich z terenu całej Polski, opracowanie raportu oraz współautorstwo (obok Elwiry Piszczek i Wojciecha Kniecia) monografii pt. *Obywatelskość na peryferiach. Kondycja wiejskich organizacji pozarządowych w opinii ich liderów*. Projekt sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030. W efekcie jestem współautorem monografii oraz rozdziałów analizujących funkcjonowanie wiejskich organizacji pozarządowych, a moja praca obejmowała przede wszystkim przeprowadzanie wywiadów fokusowych z liderami organizacji oraz przeprowadzenie analizy ich roli w aktywizacji społecznej i budowaniu kapitału społecznego na wsi.

Wziąłem udział w 64 konferencjach, w tym 57 naukowych (krajowych i międzynarodowych) i 7 tematycznych. W 2025 roku podczas XIX Zjazdu Socjologicznego zostałem się, wraz z dr Karoliną Ciechorską-Kuleszą, współautorem grupy tematycznej pn. „Swojskie, oswojone czy oswajane? 80 lat Ziemi Zachodnich i Północnych Polski w perspektywie socjologicznej”. Zgłosiłem także swój referat do grupy „Sport w kryzysie, kryzys w sporcie” na temat „Karate i sporty walki: fenomen mitu mistrza i ucznia w obliczu kryzysów w sporcie”. Od 2025 roku jestem przewodniczącym komitetu organizacyjnego XII Transdyscyplinarnego Sympozjum Badań Jakościowych, organizowanego na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy Uniwersytetu WSB Merito w Toruniu.

Byłem recenzentem jednej monografii naukowej *Dylemat linoskoczka, czyli o profesjonalizacji autentyczności i perspektywach rozwoju organizacji pozarządowych na wsi i*

w *małych miastach*. W latach 2015-2017 recenzowałem artykuły naukowe dla „Uniwersyteckiego Czasopisma Socjologicznego UKSW” w Warszawie oraz „Rocznika Naukowego AWFIS” w Gdańsku. W latach 2018-2019 recenzowałem artykuły nadsyłane na studenckie międzynarodowe konferencje naukowe *Proceedings of The International Student Scientific-Practical Conference Economics. Business. Management*, których organizatorem był Vilniaus Kolegija, University of Applied Sciences w Wilnie. W 2021 roku recenzowałem teksty na konferencję *Studies in A Changing Business Environment. The Second International Scientific Virtual Conference*. Konferencja zorganizowana została przez Alytaus Kolegija University of Applied Sciences, Alytus, Lithuania. W 2022 roku recenzowałem artykuły do czasopisma „Eastern European Countrysid” oraz do kwartalnika „Wieś i Rolnictwo”, a w 2025 roku także do czasopism „Roczniki Nauk Społecznych” oraz „Journal Studies in a Changing Business Environment”.

Ponadto uczestniczyłem w 4 warsztatach metodologicznych organizowanych przez Sekcję Socjologii Jakościowej i Symbolicznego Interakcjonizmu PTS w ramach Transdyscyplinarnego Sympozjum Badań Jakościowych (TSBJ). Warsztaty obejmowały takie tematy jak: *Deliberacja – technika prowadzenia dyskusji*, *Konstruowanie teorii ugruntowanej*, *Analiza wyników badań jakościowych* oraz *Podstawy analizy autobiograficznego wywiadu narracyjnego*. Ponadto ukończyłem: warsztaty pracy z głosem (2011), kurs analizy statystycznej z użyciem programów statystycznych (2008), szkolenia „Użytkownik Platformy Internetowej” (2014), „Metodyka prowadzenia zajęć e-learningowych” (2010), „IBM SPSS Statistics – praca z danymi i obiektami wynikowymi” (2012). Uczestniczyłem także z referatami w seminariach organizowanych przez Zakład Socjologii Obszarów Rustykalnych Instytutu Socjologii UMK w Toruniu, Centrum Badań Biograficznych i Historii Mówionej Uniwersytetu Łódzkiego oraz Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN w Warszawie.

Bibliografia

1. Askenazy Szymon (1919) *Gdańsk a Polska*. Wydawca: Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa, Lublin, Łódź.
2. Blumer Herbert (2007) *Interakcjonizm symboliczny. Perspektywa i metoda*, tłum. Grażyna Woroniecka. Zakład Wydawniczy „NOMOS”. Kraków.
3. Bokszański Zbigniew (2005) *Tożsamości zbiorowe*. PWN. Warszawa.
4. Castells Manuel (2009) *The power of Identity*. 2nd Edition with a New Preface. Wiley-Blackwell Publishers. Oxford.

5. Giddens Anthony (2001) *Nowoczesność i tożsamość*, tłum. A. Szulżycka. PWN. Warszawa.
6. Łukowski Wojciech (2002) *Spoleczne tworzenie ojczyzn: studium tożsamości mieszkańców Mazur*. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR. Warszawa.
7. Marcysiak Tomasz (2017) *Zapis wywiadu narracyjnego jako przyczynek do badań autoetnograficznych wsi kosznajderskich*. Studia z Geografii Politycznej i Historycznej. Tom 6 (2017), s. 227–242.
8. Marcysiak Tomasz (2018) *O poszukiwaniu tożsamości regionalnej społeczności postmigracyjnej na terenach dawnej Kosznajderii. Szkic autoetnograficzny*. W: Przemysław Nocuń, Agnieszka Przybyła-Dumin i Krzysztof Fokt (red.), *Wieś miniona, lecz obecna. Ślady dawnych wsi i ich badania Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie*. Chorzów, s. 371–392.
9. Marcysiak Tomasz (2019) *Kosznajderia – przerwana tożsamość*. W: Anna Brzezińska, Agnieszka Szczepaniak-Koll i Anna Szymoszyn (red.), *300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski*. Wydawnictwo Miejskie Poznania. Instytut Archeologii i Etnologii PAN. Poznań. ss. 88–114.
10. Marcysiak Tomasz (2021) *Fotografia socjologiczna – w kierunku reportażu dialogicznego*. Przegląd Socjologii Jakościowej. Tom XVII Numer 4, s. 44–66.
11. Marcysiak Tomasz (2022) *Historia mówiona a tożsamość współczesnych mieszkańców Kosznajderii*. W: Cezary Obracht-Prondzyński, Karolina Kulesza (red.), *Kosznajderia. Powojenne losy i współczesne dyskursy tożsamości*. LGD Sandry Brdy. Instytut Kaszubski. Chojnice-Gdańsk, s. 143–195.
12. Marcysiak Tomasz (2022a) *Kosznajderia: niemiecka enklawa historyczna na Pomorzu w świetle analizy polskiej prasy okresu zaborów i II Rzeczypospolitej*. Przegląd Socjologii Jakościowej T XVIII, Numer 2, s. 90–114.
13. Marcysiak Tomasz (2022b) *Kosznajderia i Kosznajdrzy w narracji dawnej prasy lokalnej okresu Zaborów i II Rzeczypospolitej*. W: Agata Haas i Piotr Pałys (red.), *Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle krajowym i europejskim II. Prasa mniejszości narodowych i etnicznych w perspektywie historycznej*. Instytut Śląski. Opole, s. 225–254.
14. Marcysiak Tomasz (2023) *Tożsamość miejsca a marketing terytorialny na przykładzie dawnej pomorskiej krainy Kosznajderii – szanse i ograniczenia*. Przegląd Zachodniopomorski t. 38 (67), s. 448–473.

15. Posern-Zieliński Aleksander (2005) *Tożsamość a terytorium. Perspektywa antropologiczna*. Przegląd Zachodni 2005 nr 3. Poznań, s. 3-20.
16. Sakson Andrzej (2020) *Nowe społeczeństwo Ziem Zachodnich i Północnych (1945-2020)*. Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu. Poznań.

Tomasz Marcysiak
(podpis wnioskodawcy)

dr Tomasz Marcysiak

Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny

Informacje zawarte w poszczególnych punktach tego dokumentu powinny uwzględniać podział na okres przed uzyskaniem stopnia doktora oraz po jego uzyskaniu.

I. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2 USTAWY

1. Monografie naukowe, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a ustawy

Marcysiak Tomasz (2025) *Kosznajderia. Studium przypadku złożoności tożsamości regionalnej i dziedzictwa kulturowego na Pomorzu*. Wydawnictwo TNOiK. Toruń, 510 ss. ISBN 978-83-67153-81-2 (MNiSW: 120 pkt)

2. Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2b ustawy; lub
3. Zrealizowane oryginalne osiągnięcia projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2c ustawy;
4. Inne, niż wymienione w pkt. I.1-3, osiągnięcia naukowe lub artystyczne.

Wykaz opublikowanych monografii naukowych
po uzyskaniu stopnia doktora:

Lp.	Rok	Opis bibliograficzny monografii	Uwagi
1	2023	Marcysiak Tomasz, Kamiński Ryszard, Kmita-Dziasek Elżbieta, Hapka Aleksandra (2023) Gospodarstwa edukacyjne w systemie rolnictwa społecznego. Wydawnictwo TNOiK. Toruń. ISBN 978-83-67153-55-3 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne oraz przeprowadzenie badań jakościowych, w tym zaprojektowanie metodologii dla całego projektu badawczego, analizę wyników i ich interpretację.	MNiSW: 120 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
2	2021	Piszczyk Elwira, Knieć Wojciech, Marcysiak Tomasz (2021) Obywatelskość na peryferiach. Kondycja wiejskich organizacji pozarządowych w opinii jej liderów. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń. ISBN 978-83-8180-600-8. Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie części teoretycznej oraz przeprowadzenie badań	MNiSW: 120 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)

		jakościowych (badania fokusowe FGI) analizę wyników i ich interpretację	
3	2019	Marcysiak Tomasz (2019) WODA NAPRZÓD! Szkice z wywiadów autobiograficznych druhów Ochotniczych Straży Pożarnych z gminy wiejskiej Golub-Dobrzyń. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń. ISBN 978-83-8180-173-7.	MNiSW: 120 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
4	2017	Marcysiak T. i inni (2017) Kształtowanie ładu przestrzennego w województwie kujawsko-pomorskim. Diagnoza i działania. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Toruń. ISBN 978-83-231-3939-3 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne rozdziału oraz przeprowadzenie badań terenowych i części wynikowej. Swój wkład w monografię szacuję na 5%	MNiSW: 25 pkt
5	2016	Kozłowski Leszek, Bielska Beata, Koziński Grzegorz Jan, Brzezińska-Rawa, Anna, Flanz Sławomir, Goszczyński Wojciech, Karwacki Arkadiusz, Kniec Wojciech, Kurowska Izabela, Marcysiak Tomasz, Mentkowski Przemysław, Podhorecki Adam, Rogatka Krzysztof, Skowroński Jan Wojciech, Skrzatek Mateusz, Sobczak-Piąstka Justyna, Sobiech Marcin, Szyda Barbara, Wincek, Adam (2016) Ład przestrzenny w województwie kujawsko-pomorskim. Diagnoza z założeniami programu jego kształtowania, UMWKP – WNoZi UMK, Toruń. ISBN 978-83-940411-5-1. Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne rozdziału oraz przeprowadzenie badań terenowych i części wynikowej. Swój wkład w monografię szacuję na 5%	MNiSW: 25 pkt
6	2015	Marcysiak Tomasz (2015) Życie społeczne w gminie Cekcyn. Szkic socjologiczny. WSB w Toruniu. ISBN 978-83-930828-7-2.	MNiSW: 25 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)

Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych
Przed uzyskaniem stopnia doktora:

Lp.	Rok	Opis bibliograficzny rozdziałów	Uwagi
7	2001	Marcysiak Tomasz (2001) Socjologiczne aspekty funkcjonowania rodzinnego gospodarstwa rolnego. W: Bogdan M. Wawrzyniak (red.), Rola i miejsce gospodarstw rodzinnych w systemie rolnictwa Polskiego i Europejskiego. ATR w Bydgoszczy, s. 215-223. ISBN 839085452-X	MNiSW: 0 pkt
8	2001	Marcysiak Tomasz (2001) Przeobrażenia społeczno-zawodowe na obszarach wiejskich w Polsce na przykładzie wybranych gmin województwa pomorskiego. W: Bogdan M. Wawrzyniak (red.), Rola i miejsce gospodarstw rodzinnych w systemie rolnictwa Polskiego i Europejskiego, 2001 ATR w Bydgoszczy, s. 383-390. ISBN 83-90854-52-X	MNiSW: 0 pkt
9	2001	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2001) Potrzeby i oczekiwania konsumentów żywności ekologicznej. W: Bogdan M.	MNiSW: 0 pkt

		Wawrzyniak (red.), Rola i miejsce gospodarstw rodzinnych w systemie rolnictwa Polskiego i Europejskiego. ATR w Bydgoszczy, s.397-406. ISBN 83-90854-52-X Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 50%	
10	2003	Marcysiak Tomasz (2003) Wyzwania przemian na polskich obszarach wiejskich w opinii rolników kujawsko-pomorskich współpracujących z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego. W: Strategie rozwoju lokalnego, Tom II. Aspekty instrumentalne, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, s. 333-344. ISBN 83-7244-463-3	MNiSW: 5 pkt
11	2004	Marcysiak Tomasz (2004) Społeczne aspekty koncepcji zrównoważonego rozwoju. W: Sławomir Zawisza (red.), Zarządzanie zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich. ATR w Bydgoszczy, s. 35-54. ISBN 83-89334-65-8	MNiSW: 0 pkt
12	2004	Marcysiak Tomasz (2004) Ośrodki doradztwa rolniczego wobec koncepcji zrównoważonego rozwoju. W: Sławomir Zawisza (red.), Zarządzanie zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich. ATR w Bydgoszczy, s. 269-300. ISBN 83-89334-65-8	MNiSW: 5 pkt
13	2004	Marcysiak Tomasz (2004) Przemiany podstawowych funkcji rodziny wiejskiej w aspekcie polskiej transformacji społecznej. W: Andrzej W. Janke (red.), Pedagogika rodzinna na progu XXI wieku. Akapit, Toruń, s. 132-142, ISBN 83-89163-08-X	MNiSW: 0 pkt
14	2004	Marcysiak Tomasz (2004) Ośrodki Doradztwa Rolniczego w Polsce wobec globalnych aspektów koncepcji zrównoważonego rozwoju. W: Wiejskie gospodarstwa domowe w obliczu problemów transformacji, integracji i globalizacji, Wydawnictwo SGGW, Warszawa. s. 319-327, ISBN 83-7244-464-1	MNiSW: 5 pkt
15	2005	Marcysiak Tomasz (2005) Role uczonych w procesie kształtowania wizji przyrody na tle negatywnych skutków globalizacji. W: Elżbieta Skrzypek (red.), Kapitał intelektualny, jako szansa na poprawę jakości zarządzania w warunkach globalizacji. Tom 2, wyd. Zakład Ekonomiki Jakości i Zarządzania Wiedzą UMCS, s. 421-430, ISBN 8391473082	MNiSW: 0 pkt
16	2006	Marcysiak Tomasz (2006) Świadomość ekologiczna rolników jako element zrównoważonego rozwoju wsi. W: Zofia Wyszowska (red.), Rola Kapitału Ludzkiego w Rozwoju Obszarów Wiejskich, Wydawnictwo Uczelniane Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, s. 101-106, ISBN 8389334631	MNiSW: 6 pkt

Po uzyskaniu stopnia doktora:

Lp.	Rok	Opis bibliograficzny rozdziałów	Uwagi
17	2007	Marcysiak Tomasz (2007) Problem środowiska przyrodniczego w opinii rolników województwa kujawsko-pomorskiego. W: Marta Bład i Dorota Klepacka (red.), Społeczno-ekonomiczne aspekty rozwoju polskiej wsi. IRWiR PAN. Warszawa, s. 123-133. ISBN 83-89900-18-1	MNiSW: 3 pkt
18	2008	Marcysiak Tomasz (2008) Świadomość ekologiczna rolników z regionu kujawsko-pomorskiego. W: Hanna Podedworna i Paweł Ruszkowski (red.), Społeczne aspekty zrównoważonego rozwoju wsi w Polsce. Partycypacja lokalna i kapitał społeczny. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR. Warszawa, s. 143-161. ISBN 9788373832688	MNiSW: 5 pkt
19	2008	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2008) The concept of Agricultural Sustainable Development in relation to Ecological Consciousness of Polish Farmers on the example of The Kujawso-Pomorskie Province. W: Carolin Schafer, Christian Rupschus, Uwe Jens Nagel (red.), Enhancing the Capacities of Agricultural Systems and Producers, Proceedings of the Second Green Week Scientific Conference, Margraf Publishers. Berlin, s. 76-81, ISBN 978-3-8236-1520-0 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 3 pkt
20	2009	Marcysiak Tomasz, Szcząchor Anna (2009) Inicjatywy przedsiębiorcze indywidualnych gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim na przykładzie gminy Wąbrzeźno. W: Sławomir Zawisza (red.), Rozwój przedsiębiorczości i zespołowej działalności gospodarczej w rolnictwie w świetle integracji z Unią Europejską, Wydawnictwo Uczelniane UTP, Bydgoszcz, s. 79-88. ISBN 9788361314059 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 80%	MNiSW: 0 pkt
21	2009	Marcysiak Tomasz (2009) Rolnik – Farmer Roku: refleksyjny aktor na obszarach wiejskich. W: Rafał Wiśniewski (red.), Refleksyjność: kategoria analizy socjologicznej. Koncepcje, badania, porównania. Wydawnictwo ASPRA-JR, Warszawa, s. 169-177. ISBN 978-83-7545-180-0	MNiSW: 3 pkt
22	2010	Marcysiak Tomasz (2010) Społeczne uwarunkowania zespołowej działalności rolników. W: Sławomir Zawisza (red.). Perspektywy rozwoju grup producentów rolnych – szanse i zagrożenia, UTP w Bydgoszczy. Bydgoszcz, s. 23-38. ISBN 978-83-61314-06-6	MNiSW: 5 pkt

23	2010	Marcysiak Tomasz (2010) Zaufanie społeczne rolników, a współpraca w ramach grupy producentów rolnych. W: Sławomir Zawisza (red.), Perspektywy rozwoju grup producentów rolnych – szanse i zagrożenia, UTP w Bydgoszczy. Bydgoszcz, s.111-124. ISBN 978-83-61314-06-6	MNiSW: 5 pkt
24	2011	Marcysiak Tomasz (2011) Zaufanie społeczne w badaniach nad współpracą rolników w ramach grupy producentów rolnych. W: Hanna Podedworna (red.), Nowe inspiracje socjologii wsi. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR. Warszawa, s. 244-261. ISBN 978-83-7383-470-5	MNiSW: 5 pkt
25	2013	Kamiński Ryszard, Marcysiak Tomasz (2013) Działalność trzeciego sektora na obszarach wiejskich – szanse i bariery. W: Zbigniew Brodziński (red.), Determinanty rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich na przykładzie województwa Kujawsko-Pomorskiego, Instytut Badań i Analiz GRUPA OSB. Olsztyn, s. 29-46. ISBN 978-83-61694-43-4 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w napisanie rozdziału szacuję na 50%	MNiSW: 5 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
26	2013	Marcysiak Tomasz (2013) Zarządzanie retencją studentów – perspektywa socjologiczna. W: Janusz Dworak (red.), Zarządzanie Szkołą Wyższą. Prace Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Tom 24. Gdańsk, s.27-40. ISBN 978-83-7556-612-3	MNiSW: 5 pkt
27	2013	Marcysiak Tomasz, Zaręba Sławomir H., Wiśniewski Rafał (2013) Przestrzeń społeczno-kulturowa Bydgoszczy – wprowadzenie. W: Sławomir H. Zaręba, Rafał Wiśniewski i Tomasz Marcysiak (red.), Społeczna Dusza Bydgoszczy: Ludzie i instytucje. Wydawnictwo Kontrast. Warszawa, s. 7-20. ISBN 978-83-62793-06-8	MNiSW: 5 pkt
28	2015	Goszka Witold, Marcysiak Tomasz Prus Piotr (2015) Grupy i organizacja producentów rolnych w świetle PROW 2014-2020. W: Iwona Kowalska (red.), Kapitał ludzki. Stan i perspektywy rozwoju. Wydawnictwo SGGW. Warszawa, s. 119-128. ISBN 978-83-7583-657-8 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za opracowanie części teoretycznej obejmującej między innymi przegląd literatury tematu. Swój wkład w publikację szacuję na 30%	MNiSW: 10 pkt
29	2016	Marcysiak Tomasz (2016) Wieś i rolnictwo w gminie Cekcyn z perspektywy terenowych badań jakościowych. W: Tomasz Herudziński i Piotr Swacha (red.), Społeczności lokalne wobec wyzwań współczesności. Wydawnictwo SGGW. Warszawa, s. 258-267. ISBN 978-83-7583-660-8	MNiSW: 5 pkt
30	2017	Marcysiak Tomasz (2017) Podatek od uchodźców. Refleksja nad fizjologią uprzedzeń. W: Magdalena Zubiel-Kasprovicz (red.), Aktualne oblicza tolerancji. WSB w Toruniu. s. 117-136. ISBN 978-83-947057-49	MNiSW: 5 pkt

31	2017	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2017a) Auto-ethnographic techniques as an efficient tool for reconstruction of rural social capital and local identity. International scientific conference Rural Development 2017, s. 1174-1178 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 15 pkt Web of Science
32	2017	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2017) Life strategies of rural inhabitants of unfixed economic function. Agrarian Perspectives XXVI. Competitiveness of European Agriculture and Food Sectors, Czech Republic, s. 212-218 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 15 pkt Web of Science
33	2018	Marcysiak Tomasz (2018) O poszukiwaniu tożsamości regionalnej społeczności postmigracyjnej na terenach dawnej Kosznejderii. Szkic autoetnograficzny. W: Przemysław Nocuń, Agnieszka Przybyła-Dumin i Krzysztof Fokt (red.), Wieś miniona, lecz obecna. Ślady dawnych wsi i ich badania. Muzeum Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie. Chorzów, s. 371-392. ISBN 978-83-951194-1-5	MNiSW: 20 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
34	2018	Marcysiak Tomasz (2018) Ich bin Kusznejder - quality research of community on the post-immigrant areas - autoethnographic sketch. Social and Educational Contexts vol.4 Local Environment and Global Problems. Wydawnictwo UKW w Bydgoszczy. s. 17-38. ISBN 978-83-8018-240-0	MNiSW: 20 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
35	2018	Marcysiak Tomasz (2018) Development of welfare farms in Poland as an innovation in supporting individuals who have been, or are on the verge of, being socially excluded. International Scientific Days 2018. "Towards Productive, Sustainable and Resilient Global Agriculture and Food Systems." Conference Proceedings, pp. 1265-1276. ISBN 978-80-7598-180-6	MNiSW: 20 pkt
36	2018	Kamiński Ryszard, Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2018) The development of green care in Poland. Economic Science for Rural Development Conference Proceedings, s. 307-315. DOI 10.22616/ESRD.2018.148. Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 40%	MNiSW: 15 pkt Web of Science (plik pdf. w Załączniku 6)
37	2019	Marcysiak Tomasz (2019) Kosznejderia – przerwana tożsamość. W: Anna Brzezińska, Agnieszka Szczepaniak-Koll, Anna Szymoszyn (red.), 300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski. Wydawnictwo Miejskie Poznań. Instytut	MNiSW: 20 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)

		Archeologii i Etnologii PAN. Poznań, s. 88-114. ISBN: 978-83-7768-234-0	
38	2022	Marcysiak Tomasz (2022) Historia mówiona a tożsamość współczesnych mieszkańców Kosznejderii. W: Cezary Obracht-Prondzyński i Karolina Kulesza (red.), Kosznejderia. Powojenne losy i współczesne dyskursy tożsamości. LGD Sandry Brdy. Instytut Kaszubski. Chojnice-Gdańsk, s. 143-195. ISBN, 978-83-65826-80-0	MNiSW: 5 pkt
39	2022	Marcysiak Tomasz (2022b) O Kosznejderii i Kosznejdrach z perspektywy polskiej prasy lokalnej z okresu zaborów i dwudziestolecia międzywojennego W: Agata Haas i Piotr Pałys (red.), Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle krajowym i europejskim II. Prasa mniejszości narodowych i etnicznych w perspektywie historycznej. Instytut Śląski. Opole, s. 225-254. ISBN 978-83-7126-419-1	MNiSW: 5 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)

Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych
Przed uzyskaniem stopnia doktora:

Lp.	Rok	Opis bibliograficzny artykułów w czasopismach naukowych	Uwagi
40	2002	Marcysiak Tomasz (2002) Czy można negocjować globalizację? Roczniki Naukowe SERiA, Warszawa – Bydgoszcz. Tom IV s. 114-117. ISSN 1508-3535	MNiSW: 1 pkt
41	2003	Marcysiak Tomasz (2003) Koncepcja zrównoważonego rozwoju w pracy doradczej ośrodków doradztwa rolniczego w Polsce. Roczniki Naukowe SERiA, Warszawa – Poznań – Koszalin. Tom V s. 191-196. ISSN 1508-3535	MNiSW: 1 pkt
42	2004	Marcysiak Tomasz (2004) Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w opinii doradców rolniczych. Zagadnienia Doradztwa Rolniczego, KCDRRiOW w Poznaniu. s.46-55. ISSN 1232-3578	MNiSW: 0 pkt
43	2005	Marcysiak Tomasz (2005) Realizacja programów rolniośrodowiskowych w województwie kujawsko-pomorskim, Prace Naukowe BTN. Bydgoszcz. Prace Komisji Nauk Rolniczych i Biologicznych, s.353-360	MNiSW: 4 pkt
44	2006	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2006) Pozycja społeczno-zawodowa rolników indywidualnych po wejściu do Unii Europejskiej. Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, nr 1, s. 129-133 Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za część badawczą oraz opracowanie teoretyczne, obejmujące przegląd literatury, sformułowanie hipotez oraz analizę i interpretację wyników. Swój wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 6 pkt
45	2006	Marcysiak Tomasz (2006) Postawy rolników indywidualnych województwa kujawsko-pomorskiego wobec problemów środowiska przyrodniczego. Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Nr 540, Wrocław, s. 327-331. ISSN: 0137-1959	MNiSW: 1 pkt

Po uzyskaniu stopnia doktora:

Lp.	Rok	Opis bibliograficzny artykułów w czasopismach naukowych	Uwagi
46	2007	Marcysiak Tomasz (2007) Świadomość ekologiczna rolników warunkiem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Zeszyty Naukowe WTN. Włocławskie Towarzystwo Naukowe. Włocławek, s. 105-118.	MNiSW: 4 pkt
47	2008	Marcysiak Tomasz (2008) Paradygmat ekologiczny w świadomości rolników województwa kujawsko-pomorskiego, perspektywa socjologiczna. W: Franciszek Kapusta (red.), Agrobiznes a rozwój zrównoważony obszarów wiejskich. Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego. Wrocław, s. 56-67. ISSN: 0324-8445	MNiSW: 6 pkt
48	2009	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2009) Programy rolnośrodowiskowe, jako instrument zrównoważonej modernizacji rolnictwa i obszarów wiejskich na przykładzie wybranych krajów UE. W: Mieczysław Adamowicz (red.), Polityka europejska, finanse publiczne, ubezpieczenia i marketing. Wydawnictwo Uczelniane SGGW. Zeszyty Naukowe SGGW Nr 2 (51). Warszawa, s. 229-238. ISSN 2081-3430 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne oraz przeprowadzenie badań, w tym zaprojektowanie metodologii, analizę wyników i ich interpretację. Swoją wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 3 pkt
49	2010	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr (2010) Rozwój przedsiębiorczości i zespołowej działalności gospodarczej w rolnictwie w świetle integracji z UE – raport z konferencji naukowej. Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, 3/2010, Warszawa, s. 151 – 155. ISSN: 0044-1600 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne oraz przeprowadzenie badań, w tym zaprojektowanie metodologii, analizę wyników i ich interpretację. Swoją wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 9 pkt
50	2014	Goszka Witold, Marcysiak Tomasz, Prus Piotr, Wielewska Izabela (2014) Działalność ośrodków doradztwa rolniczego w procesie integracji poziomej w rolnictwie w opinii członków grup producentów rolnych. Roczniki Naukowe SERiA, Tom XVI, Zeszyt 3, 242-246, ISSN 1508-3535 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne. Swoją wkład w publikację szacuję na 20%	MNiSW: 8 pkt
51	2015	Marcysiak Tomasz (2015) Problem zrównoważonego rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim na przykładzie gminy Cekcyn. Turystyka i Rozwój Regionalny, Nr 4. Przedsiębiorczość w rozwoju regionalnym. Wydawnictwo SGGW w Warszawie, s. 69-79. ISSN 2353-9178	ERIH Plus
52	2017	Marcysiak Tomasz, Prętkiel Ilona, Raszkowska Anna (2017) Between Sociology and Archaeology – On Advantages of	MNiSW: 0 pkt

		Interdisciplinary Research in Villages of Former Recovered Territories. Torun Social Science Review Vol. 3, Nr 2, is. 11-21 Online ISSN: 2543-6163. Swój wkład w publikację szacuję na 80% Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne oraz przeprowadzenie całości badań terenowych, w tym zaprojektowanie metodologii, analizę wyników i ich interpretację.	
53	2017	Marcysiak Tomasz (2017) Zapis wywiadu narracyjnego, jako przyczynek do badań autoetnograficznych wsi kosznajderskich. Studia z Geografii Politycznej i Historycznej. Tom 6, s. 227–242 ISSN: 2300-0562	MNiSW: 8 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
54	2019	Marcysiak Tomasz, Prus Piotr, Sikora Marek (2019) Consent or opposition - students in the face of cheating and buying scientific works. Vol 18, No 1/2019. Torun Business Review. Toruń. Online ISSN: 2451-0955 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne oraz przeprowadzenie badań wśród 1000 studentów WSB w Toruniu, w tym zaprojektowanie metodologii, narzędzi badawczych i analizę wyników i ich interpretację. Swój wkład w publikację szacuję na 60%	MNiSW: 20 pkt
55	2021	Marcysiak, Tomasz (2021) Ochotnicza Straż Pożarna w Polsce – czynniki determinujące wymianę pokoleń. Nr 2 (191): Kwartalnik Wieś i Rolnictwo. Polska Akademia Nauk, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa. Warszawa, s. 107–129. doi: 10.53098/wir022021/05.	MNiSW: 40 pkt ERIH PLUS (plik pdf. w Załączniku 6)
56	2021	Marcysiak Tomasz, Kamiński Ryszard (2021) Green Care in Poland. Essence, limitations and development opportunities with the kujawsko-pomorskie province as an example. Eastern European Countryside. Vol. 21(1). Wydawnictwo UMK w Toruniu, s. 113-145. DOI: https://doi.org/10.12775/eec.2021.005 . Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie teoretyczne oraz przeprowadzenie badań, w tym zaprojektowanie metodologii, analizę wyników i ich interpretację. Swój wkład w publikację szacuję na 50%	MNiSW: 40 pkt Journal Impact Factor 0,5 Lista JCR Web of Science Scopus (plik pdf. w Załączniku 6)
57	2022	Marcysiak Tomasz (2021) Fotografia socjologiczna – w kierunku reportażu dialogicznego. Przegląd Socjologii Jakościowej. Tom XVII Numer 4, s. 44-66.	MNiSW: 70 pkt ERIH PLUS Web of Science Scopus (plik pdf. w Załączniku 6)
58	2022	Marcysiak Tomasz (2022) Ochotnicza Straż Pożarna. Socjologiczne konteksty fotografii pożarniczej. W: Krzysztof Olechnicki i Tomasz Ferenc (red.), Fotografia w działaniu: kontestacja, aktywizacja i interwencja. Władza Sądzenia nr 22, s. 99-165. ISSN 2300-1690	MNiSW: 40 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
59	2022	Marcysiak Tomasz (2022a) Kosznajderia: niemiecka enklawa historyczna na Pomorzu w świetle analizy polskiej prasy okresu zaborów i II Rzeczypospolitej. Przegląd Socjologii Jakościowej T XVIII, Numer 2, s. 90–114	MNiSW: 70 pkt ERIH PLUS Scopus (plik pdf. w Załączniku 6)

60	2022	Knieć Wojciech, Marcysiak Tomasz, Piszczek Elwira (2022) Wiejskie organizacje pozarządowe w Polsce w czasie pandemii COVID-19. Kwartalnik Trzeci Sektor, Nr 58 (2) 2022, s. 36-50. Doi: 10.26368/17332265-58-2-2022-2. Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie przeprowadzenie części badań jakościowych i ich interpretację. Swój wkład w publikację szacuję na 30%	MNiSW: 0 pkt (plik pdf. w Załączniku 6)
61	2023	Knieć Wojciech, Marcysiak Tomasz, Piszczek Elwira (2023) Polish rural non-governmental organizations during the COVID-19 pandemic. European Countryside, Nr 15 (2), s. 313-327. DOI: 10.2478/euco-2023-0017 Udział w publikacji: Mój wkład obejmował opracowanie przeprowadzenie części badań jakościowych i ich interpretację. Swój wkład w publikację szacuję na 30%	MNiSW: 40 pkt Journal Impact Factor 1,6 Lista JCR Web of Science Scopus (plik pdf. w Załączniku 6)
62	2023	Marcysiak Tomasz (2023) Tożsamość miejsca a marketing terytorialny na przykładzie dawnej pomorskiej krainy Kosznejderii – szanse i ograniczenia. Przegląd Zachodniopomorski t. 38 (67) 2023, s. 448–473. DOI: 10.18276/pz.2023.38-20	MNiSW: 70 pkt ERIH PLUS Scopus (plik pdf. w Załączniku 6)
63	2024	Marcysiak Tomasz (2024) Zagrody edukacyjne a nowe role społeczne na obszarach wiejskich. Kwartalnik Wieś i Rolnictwo nr 1 (202). Polska Akademia Nauk, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa. Warszawa, s. 115-139 doi:10.53098/wir.2024.1.202/05	MNiSW: 40 pkt ERIH PLUS (plik pdf. w Załączniku 6)
64	2024	Marcysiak Tomasz (2024) Educational Farms in Poland from the Perspective of Visual Sociology. Eastern European Countryside. Vol. Wydawnictwo UMK w Toruniu. Toruń, s. 87-105 DOI: https://doi.org/10.12775/EEC.2024.004	MNiSW: 40 pkt Journal Impact Factor 0,5 Lista JCR Web of Science Scopus (plik pdf. w Załączniku 6)

II. WYKAZ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ

1. Wykaz członkostwa w redakcjach naukowych monografii.

Zaręba Sławomir H., Wiśniewski Rafał, Marcysiak Tomasz (red.) (2013): Społeczna Dusza Bydgoszczy: Ludzie i instytucje. Wydawnictwo Kontrast. Warszawa, ss. 169. ISBN 978-83-62793-06-8

Udział w publikacji: Byłem odpowiedzialny za organizację i przebieg badań ankietowych oraz opracowanie wstępu do publikacji. Swój wkład w publikację szacuję na 30%.

2. Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.

Konferencje tematyczne

1. Marcysiak Tomasz. 2023. Tytuł referatu: „Gospodarstwa edukacyjne – innowacyjna forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – wyniki badań”. Nazwa konferencji: Gospodarstwa edukacyjne – innowacyjna forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – konferencja podsumowująca. Minikowo.
2. Marcysiak Tomasz. 2022. Tytuł referatu: Socjologiczna perspektywa budowania tożsamości lokalnej. Nazwa konferencji: VII Ogólnopolski Zlot Zagród Edukacyjnych. Centrum Doradztwa Rolniczego w Krakowie, Oddział w Krakowie.
3. Marcysiak Tomasz. 2015. Tytuł referatu: Zaufanie a droga do rewitalizacji - o wyższości więzi społecznych nad kapitałem ludzkim. III Międzynarodowy Kongres Ekologii Miast EcoMetropolis. Bydgoszcz.
4. Marcysiak Tomasz. 2015. Tytuł wystąpienia: Gry diagnostyczno-symulacyjne jako metoda pracy z uczniem - możliwości i ograniczenia. Nazwa konferencji: Wybrane aspekty zastosowania gier diagnostyczno-symulacyjnych w rozpoznawaniu predyspozycji i zainteresowań zawodowych oraz uzdolnień przedsiębiorczych uczniów powyżej 18 roku życia. Opole 15.05.2015.
5. Marcysiak Tomasz. 2010. Tytuł referatu: Społeczne uwarunkowania zespołowej działalności rolników. Nazwa konferencji: Efekty realizacji PROW 2007-2013 w województwie kujawsko-pomorskim. Wydział Wdrażania PROW Urzędu Marszałkowskiego. Przysiek 21.10.2010.
6. Marcysiak Tomasz, Knieć Wojciech. 2018. Tytuł referatu: „Adwokaci bezrobotnych – strategie i postawy bezrobotnych 2.0” Nazwa konferencji: Współczesne trendy na rynku pracy. Bydgoszcz.
7. Marcysiak Tomasz. 2022 Tytuł referatu: „Socjologii kłamstwa i manipulacji, czyli „zła wiar w praktyce”. Nazwa konferencji: Konferencja bydgoskiego Centrum Mediacji i Edukacji Prawnej pod patronatem Naczelnej Rady Adwokackiej. Bydgoszcz.

Konferencje naukowe

przed uzyskanie stopnia naukowego doktora:

8. Marcysiak Tomasz. 2001. Tytuł referatu: Socjologiczne aspekty funkcjonowania rodzinnego gospodarstwa rolnego. Nazwa konferencji: Rola i miejsce gospodarstw rodzinnych w systemie rolnictwa Polskiego i Europejskiego. Ciechocinek.
9. Marcysiak Tomasz. 2001. Tytuł referatu: Przeobrażenia społeczno-zawodowe na obszarach wiejskich w Polsce na przykładzie wybranych gmin województwa pomorskiego. Nazwa konferencji: Rola agrobiznesu w rozwoju obszarów wiejskich. Niechorze.
10. Marcysiak Tomasz. 2002. Tytuł referatu: Czy można negocjować globalizację? Nazwa konferencji: Globalizacja, integracja i innowacyjność w agrobiznesie. Kongres SERIA. Bydgoszcz.
11. Marcysiak Tomasz. 2002. Tytuł referatu: Wyzwania przemian na polskich obszarach wiejskich w opinii rolników kujawsko-pomorskich współpracujących z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego. Nazwa konferencji: Strategie rozwoju lokalnego. SGGW w Warszawie.
12. Marcysiak Tomasz. 2002. Tytuł referatu: Typologizacja wsi i obszarów wiejskich w Polsce. Nazwa konferencji: Socjologia wsi – socjologia miasta – socjologia przestrzeni. Uniwersytet Łódzki.
13. Marcysiak Tomasz. 2003. Tytuł referatu: Koncepcja zrównoważonego rozwoju w pracy doradczej ośrodków doradztwa rolniczego w Polsce. Nazwa konferencji: Obszary wiejskie i gospodarstwa żywnościowe w przededniu integracji z Unią Europejską. Kongres SERIA. Koszalin
14. Marcysiak Tomasz. 2003. Tytuł referatu: Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich w opinii doradców rolniczych. Nazwa konferencji: Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich w procesie integracji europejskiej. Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego w Krakowie.
15. Marcysiak Tomasz. 2004. Tytuł referatu: Realizacja programów rolno-środowiskowych w województwie kujawsko-pomorskim. Nazwa konferencji: Polska wieś i gospodarka żywnościowa w Unii Europejskiej – bilans otwarcia, Kongres SERIA. Puławy.
16. Marcysiak Tomasz. 2005. Tytuł referatu: Pozycja społeczno-zawodowa rolników indywidualnych po wejściu do Unii Europejskiej. Nazwa konferencji: Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wydziału Rolniczego ATR w Bydgoszczy, Katedra Doradztwa w Agrobiznesie. Ciechocinek.

17. Marcysiak Tomasz. 2005. Tytuł referatu: Nazwa konferencji: Problemy zarządzania w rolnictwie i przedsiębiorstwach gospodarki żywnościowej, ATR w Bydgoszczy, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej. Bydgoszcz.
18. Marcysiak Tomasz. 2005. Tytuł referatu: Role uczonych w procesie kształtowania wizji przyrody na tle negatywnych skutków globalizacji. Nazwa konferencji: VIII Międzynarodowa Konferencja – Kapitał intelektualny jako szansa na poprawę jakości zarządzania w warunkach globalizacji INTELLECT 2005. UMCS w Lublinie. Kazimierz Dolny.
19. Marcysiak Tomasz. 2005. Tytuł referatu: Postawy rolników indywidualnych województwa kujawsko-pomorskiego wobec problemów środowiska przyrodniczego. Nazwa konferencji: Rola kapitału ludzkiego w rozwoju obszarów wiejskich, Katedra Ekonomiki, Organizacji i Zarządzania w Gospodarce Żywnościowej, ATR w Bydgoszczy.
20. Marcysiak Tomasz. 2006. Tytuł referatu: Koncepcja zrównoważonego rozwoju a nieoczekiwane efekty modernizacji. Nazwa konferencji: Konferencja Młodych Naukowców – Zrównoważony Rozwój Obszarów Wiejskich. IRWiR PAN. Warszawa.
21. Marcysiak Tomasz. 2007. Tytuł referatu: Problem środowiska przyrodniczego w opinii rolników województwa kujawsko-pomorskiego. Nazwa konferencji: Konferencja Młodych Naukowców – Partycypacja lokalna i aktywizacja społeczności lokalnych, jako warunek zrównoważonego rozwoju polskiej wsi, UKSW, Warszawa.

Konferencje naukowe

po uzyskaniu stopnia naukowego doktora:

22. Marcysiak Tomasz. 2007. Tytuł referatu: Świadomość ekologiczna rolników z regionu kujawsko-pomorskiego Międzynarodowa Konferencja Naukowa – Innowacje i Innowacyjność w Sektorze Agrobiznesu. Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu SGGW. Warszawa.
23. Marcysiak Tomasz. 2008. Tytuł referatu: The concept of agricultural sustainable development in relation to ecological consciousness of polish farmers on the example of the Kujawsko-pomorskie Province. Nazwa konferencji: Green Week Scientific Conference 2008; Enhancing the Capacities of Agricultural Systems and Producers, January, 16th and 17th 2008, Humboldt-Universität zu Berlin.

24. Marcysiak Tomasz. 2008. Tytuł referatu: Rolnik – Farmer Roku: refleksyjny aktor na obszarach wiejskich. Nazwa konferencji: Międzynarodowa Konferencja Naukowa – Refleksyjny aktor a zmiany społeczne i kulturowe. UKSW w Warszawie.
25. Marcysiak Tomasz. 2009. Tytuł referatu: Singapur – co nas dzieli, co nas łączy. Nazwa konferencji: Międzynarodowa Konferencja Naukowa – Jedność i różnorodność, kultura vs. kultury. UKSW w Warszawie.
26. Marcysiak Tomasz. 2010. Tytuł referatu: Zaufanie społeczne w badaniach nad współpracą rolników w ramach grupy producentów rolnych. Nazwa konferencji: Kierunki badań współczesnej socjologii wsi w Polsce. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. Warszawa.
27. Marcysiak Tomasz. 2010. Tytuł referatu: Zarządzanie retencją studentów. Nazwa konferencji: Zarządzanie szkołą wyższą w świetle wyzwań nauki i praktyki gospodarczej. Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku. Ustka.
28. Marcysiak Tomasz. 2010. Tytuł referatu: Działania proekologicznych ruchów społecznych a przemiany wiejskich społeczności lokalnych. Nazwa konferencji: XIV Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny. Grupa tematyczna: Wieś, wiejskość, obszary wiejskie w Polsce: różnorodność i procesy różnicowania. Kraków.
29. Marcysiak Tomasz. 2013. Tytuł referatu: Zastosowanie metody dokumentów osobistych wśród uczniów szkoły wiejskiej. Nazwa konferencji: Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych. Łódź.
30. Marcysiak Tomasz. 2013. Tytuł referatu: Strategie zawodowe aktorów zamieszkujących obszary wiejskie o nieutralnej funkcji gospodarczej i postępującej marginalizacji. Nazwa konferencji: XV Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny w Szczecinie. Grupa 53 Regionalne zróżnicowania rozwoju obszarów wiejskich w Polsce.
31. Marcysiak Tomasz. 2013. Tytuł referatu: Działalność trzeciego sektora na obszarach wiejskich – szanse i bariery. Nazwa konferencji: Determinanty rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego. Przysiek.
32. Marcysiak Tomasz. 2014. Tytuł referatu: Wieś i rolnictwo z perspektywy badań jakościowych na przykładzie gminy Cekcyn. Nazwa konferencji: XXI Kongres SERiA. Funkcjonowanie i rozwój subsystemu żywnościowego oraz obszarów wiejskich. Lublin.

33. Marcysiak Tomasz. 2014. Tytuł referatu: Gmina Cekcyn z perspektywy badań jakościowych. Nazwa konferencji: Ogólnopolska Konferencja Naukowa Społeczności lokalne wobec wyzwań współczesności. SGGW. Warszawa.
34. Marcysiak Tomasz. 2015. Tytuł referatu: Dobre praktyki związane z rozwojem przedsiębiorczości i aktywizacją zawodową na obszarach wiejskich. Nazwa konferencji: Ogólnopolska konferencja naukowo-warsztatowa. Rezerwy zasobów pracy w rolnictwie szansą rozwoju gospodarczego. Prezentacja dobrych praktyk i nowych możliwości w zakresie mobilności zawodowej rolników i członków ich rodzin w aspekcie programów na lata 2014-2020. Warszawa-Falenty.
35. Marcysiak Tomasz. 2015. Tytuł referatu: Dobre praktyki przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa na obszarach wiejskich. V Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Alternatywne źródła dochodów w drobnych gospodarstwach rolnych unii europejskiej” Referat: Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, 25.06.2015
36. Marcysiak Tomasz. 2015. Tytuł referatu: Wykorzystanie postulatów Metodologii Teorii Ugruntowanej (GTM) w badaniach monograficznych wsi. Nazwa konferencji: Metodologia teorii ugruntowanej i teorie ugruntowane. Konferencja naukowa z częścią warsztatową. Ustka-Słupsk.
37. Marcysiak Tomasz. 2016. Tytuł referatu: Jestem twórcą i tworzywem, czyli o miejscu i roli badacza w procesie badawczym. Nazwa konferencji: TSBJ Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych. Ustka.
38. Marcysiak Tomasz. 2016. Tytuł referatu: Społeczne zaangażowanie kobiet w zachowanie pamięci historycznej i tożsamości kulturowej Kosznejderii. Nazwa konferencji: VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa Społeczno-gospodarcza aktywizacja kobiet na obszarach wiejskich. Kraków.
39. Marcysiak Tomasz. 2016. Referat wyłożony: „Kosznejderia i społeczność wiejska o nieugruntowanej pamięci historycznej – szanse i ograniczenia rozwoju. Nazwa konferencji: XVI Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny. Gdańsk.
40. Marcysiak Tomasz. 2016. Tytuł referatu: Kosznejderia – problem czy fenomen tożsamości. Nazwa konferencji: II Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z cyklu Wieś Zaginiona pn. Wieś miniona, lecz obecna: ślady dawnych wsi i ich badania. Chorzów.
41. Marcysiak Tomasz. 2017. Tytuł referatu: O odtwarzaniu tożsamości w społecznościach postemigracyjnych na przykładzie Kosznejderii. Nazwa konferencji: I Ogólnopolska

- Konferencja Naukowa Edukacja Obywatelska i Patriotyczna w Kulturze Liberalno-Demokratycznej. Wyzwania Globalne i Lokalne. UKW w Bydgoszczy.
42. Marcysiak Tomasz. 2017. Tytuł referatu: Szkic z badań autoetnograficznych wsi kosznajderskich. Nazwa konferencji: II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Społeczności lokalne wobec wyzwań współczesności. SGGW w Warszawie.
43. Marcysiak Tomasz. 2017. Tytuł referatu: Badania autoetnograficzne wsi kosznajderskich. Nazwa konferencji: V Konferencja Geografii Historycznej UŁ. Współczesne badania geograficzno-historyczne krajobrazu kulturowego. Łódź.
44. Marcysiak Tomasz, Prus Piotr 2017. Tytuł referatu: Life strategies of rural inhabitants of unfixed economic function. Nazwa konferencji: International Scientific Conference Agrarian Perspectives XXVI. at the Czech University of Life Sciences. Praga.
45. Marcysiak Tomasz. 2017. Tytuł referatu: Gospodarstwo Opiekuńcze w Kociewskiej Toskanii. Nazwa konferencji: II Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa społeczne wyzwania i problemy XXI wieku. Starzejące się społeczeństwo. WSB w Toruniu.
46. Marcysiak Tomasz, Prus Piotr. 2017. Tytuł referatu: Autoethnography as an alternative method of combining social research with the development of rural social capital. Nazwa konferencji: VIII International Scientific Conference 'Rural Development 2017: Bioeconomy Challenges. Kowno. Litwa.
47. Marcysiak Tomasz. 2017. Tytuł referatu: Inspiracje metodologiczne teorii ugruntowanej i autoetnografii w badaniach nad tożsamością społeczności postmigracyjnych. Nazwa konferencji: Metodologie jakościowe - stan badań pół wieku po odkrywaniu teorii ugruntowanej. Ustka.
48. Marcysiak Tomasz, Prus Piotr, Kamiński Ryszard. 2018. Tytuł referatu: The development of green care in Poland. Nazwa konferencji: 19TH Annual International Scientific Conference Economic Science for Rural Development. Jelgava.
49. Marcysiak Tomasz. 2018. Tytuł referatu: Development of welfare farms in Poland as an innovation in supporting individuals who have been, or are on the verge of, being socially excluded. Nazwa konferencji: International Scientific Days 2018 - "Towards Productive, Sustainable and Resilient Global Agriculture and Food Systems". Nitra, Slovenská Republika.
50. Marcysiak Tomasz. 2018. Tytuł referatu: Potencjał poznawczy badań autoetnograficznych na przykładzie osobistych doświadczeń w pracy terenowej. Nazwa konferencji: Historie ukryte w pamiętnikach. Pamiętniki jako przedmiot i źródło badań naukowych. UMK w Toruniu.

51. Marcysiak Tomasz. 2019. Tytuł referatu: Kulisy badań terenowych nad tożsamością społeczności postmigracyjnych. Nazwa konferencji: XVII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny. G06. Doświadczenie badacza i badanie doświadczenia: tekst, obraz, działanie w badaniach społecznych. Wrocław.
52. Marcysiak Tomasz. 2019. Tytuł referatu: Kosznajderia – przerwana tożsamość. Nazwa konferencji: 300 lat Bambrów w Poznaniu. Wkład małych wspólnot migracyjnych w dziedzictwo kulturowe Polski. Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM. Poznań.
53. Marcysiak Tomasz. 2021. Tytuł referatu: Obraz Kosznajderii i Kosznajdrów w prasie codziennej drugiej połowy XIX i początku XX wieku. Nazwa konferencji: Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle krajowym i europejskim II. Prasa mniejszości narodowych i etnicznych w perspektywie historycznej. Instytut Śląski. Opole.
54. Piszczek Elwira, Knieć Wojciech, Marcysiak Tomasz. 2021. Tytuł referatu: Obywatelskość na peryferiach. Kondycja wiejskich organizacji pozarządowych w opinii jej liderów. Dwie debaty ekspertów. Organizator: Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich organizuje w ramach projektu „Obserwatorium obywatelskiej aktywności wsi”.
55. Piszczek Elwira, Knieć Wojciech, Marcysiak Tomasz. 2022. Tytuł referatu: Kondycja wiejskich organizacji pozarządowych w opinii jej liderów. Prezentacja wyników badań. Nazwa konferencji/seminarium: Seminarium Naukowe dyscyplin "Ekonomia i finanse" oraz "Nauki o zarządzaniu i jakości" formule on-line za pośrednictwem platformy MS Teams. Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.
56. Marcysiak Tomasz. 2022. Tytuł referatu: Tożsamość miejsca a marketing terytorialny na przykładzie dawnej pomorskiej krainy Kosznajderii. Organizator: Instytut Socjologii, Uniwersytet Szczeciński. Nazwa konferencji: Społeczności wiejskie w procesie modernizacji. Uwarunkowania regionalne i systemowe. Kulice/k Nowogardu.
57. Marcysiak Tomasz. 2022. Tytuł referatu: Obszary problemowe w funkcjonowaniu i rozwoju pozarolniczych miejsc pracy na przykładzie gospodarstw edukacyjnych i gospodarstw opiekuńczych. Nazwa konferencji: XXVIII Kongres Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu. Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu i obszarów wiejskich. Kraków.
58. Marcysiak Tomasz. 2022. Tytuł referatu: Dawno, dawno temu na wsi w Polsce Ludowej – czyli, jak dziś opowiadać o niepublikowanych wynikach prac konkursowych z 1969

roku. Nazwa konferencji: XVIII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny. Społeczeństwo przyszłości. Rekompozycje. Warszawa.

59. Marcysiak Tomasz. 2022. Tytuł referatu: Zagrody Edukacyjne w systemie rolnictwa społecznego w Polsce. Nazwa konferencji: VII Ogólnopolski Zlot Zagród Edukacyjnych. Kraków.

60. Marcysiak Tomasz. 2023. Tytuł referatu: „Na Zachodzie bez zmian” – o problemach zdefiniowania tożsamości społeczności postmigracyjnej na przykładzie Kosznajderii. Nazwa konferencji: Ogólnopolska konferencja naukowa: Regionalizm w dobie przyspieszenia technologicznego, politycznego i społecznego. Koszalin.

61. Marcysiak Tomasz. 2023. Tytuł referatu: „Konkursy badawcze wśród uczniów szkół podstawowych jako źródło danych jakościowych w kontekście badań nad tożsamością regionalną. Międzynarodowa konferencja naukowa: X Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych. „Krytyczne badania jakościowe dla lepszego świata”. Słupsk-Ustka.

62. Marcysiak Tomasz. 2023. Tytuł referatu: O przemianach na obszarach wiejskich dawnego województwa bydgoskiego z perspektywy prac konkursowych z 1969 r. na temat „Moja wieś w 25-lecie polski ludowej”. Ogólnopolska konferencja naukowa: Centra i peryferie Polski ludowej. Wrocław.

63. Marcysiak Tomasz. 2024. Tytuł referatu: Granice i ograniczenia w badaniach terenowych nad problemem tożsamości regionalnej i kłopotliwego dziedzictwa kulturowego na przykładzie Kosznajderii. XI Transdyscyplinarne Sympozjum Badań Jakościowych. Łódź 18-21 czerwca 2024.

64. Marcysiak Tomasz. 2024. Tytuł referatu: Kosznajderia – wewnętrzne ziemie odzyskane. I Kongres Badaczy i Badaczek Granic i Pograniczy. Wrocław-Opole 16-18 września 2024.

3. Wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.

1. Nazwa konferencji: Rola i miejsce gospodarstw rodzinnych w systemie rolnictwa Polskiego i Europejskiego. Ciechocinek – 2001. Organizator Katedra Doradztwa w Agrobiznesie Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. Członek komitetu organizacyjnego.

2. Nazwa konferencji: Rola agrobiznesu w rozwoju obszarów wiejskich. Niechorze – 2001. Organizator: Katedra Doradztwa w Agrobiznesie Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. Członek komitetu organizacyjnego.
3. Nazwa konferencji: Globalizacja, integracja i innowacyjność w agrobiznesie. Kongres SERIA. Bydgoszcz – 2002. Współorganizator: Katedra Doradztwa w Agrobiznesie Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. Członek komitetu organizacyjnego.
4. Nazwa konferencji: Międzynarodowa Konferencja Naukowa Wydziału Rolniczego ATR w Bydgoszczy, Katedra Doradztwa w Agrobiznesie. Ciechocinek – 2005. Członek komitetu organizacyjnego.
5. Nazwa konferencji: International Student Scientific – Practical Conference Economics. Business. Management – 2018, Vilnius kolegija/University of Applied Sciences Economics Faculty. Członek komitetu naukowego.
6. Nazwa konferencji: The First International Scientific Conference. Studies in a Changing Business Environment. Alytaus Kolegija University of Applied Sciences, Head of Department of Management and Administration – 2019. Członek komitetu naukowego.
7. Nazwa konferencji: The Second International Scientific Virtual Conference. Studies in a Changing Business Environment. Alytaus Kolegija University of Applied Sciences, Head of Department of Management and Administration – 2021. Członek komitetu naukowego.
8. Nazwa konferencji: Ogólnopolskiej konferencja naukowa: Regionalizm w dobie przyspieszenia technologicznego, politycznego i społecznego. Koszalin, 16-18 marca 2023. Członek komitetu naukowego.
9. Nazwa konferencji: Studies in a changing business environment. The Third International Scientific Virtual Conference to Mark the 20th Anniversary of The Lithuanian Association of Economics Teachers. 20 April 2023 – Członek komitetu naukowego.
10. Nazwa konferencji: Turkey Ege University. IV. Uluslararası Gastronomi, Turizm ve Kültür Çalışmaları Sempozyumu 8-9 Haziran 2023 Çeşme/ *Ege University IV. International Gastronomy, Tourism and Cultural Studies Symposium*” between 8-9th of June 2023. – Członek komitetu naukowego.

11. Nazwa konferencji: XII Transdyscyplinarne Sympozjów Badań Jakościowych.
2-6 czerwca 2025. Uniwersytet WSB Merito w Toruniu. Wydział Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy. Przewodniczący komitetu organizacyjnego.

4. Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów.

1. (2023) „Gospodarstwo edukacyjne – innowacyjna forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich” Gospodarstw Edukacyjnych realizowanych przez Kujawsko – Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (KPODR) w ramach grantu (2022-2023). „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie” Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Charakter udziału w projekcie: Ekspert w zakresie organizacji i prowadzenia badań jakościowych (opracowanie narzędzi badawczych, dobór próby i rekrutacja respondentów do badania, realizacja wywiadów w terenie w 5 województwach, transkrypcja wywiadów, analiza danych empirycznych, przygotowanie raportu i opracowanie wkładu merytorycznego do monografii). Efektem projektu jest m.in. publikacja (nr 2) *Gospodarstwa edukacyjne w systemie rolnictwa społecznego*.

2. (2021) Obserwatorium obywatelskiej aktywności wsi. Projekt sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030 dla Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich.

Charakter udziału w projekcie: wykonawca (przeprowadzenie 4 spotkań/wywiadów grup fokusowych z przedstawicielami najbardziej aktywnych i doświadczonych organizacji wiejskich z terenu całej Polski, opracowanie raportu oraz współautorstwo monografii. Efektem projektu jest m.in. publikacja (nr 3) *Obywatelskość na peryferiach. Kondycja wiejskich organizacji pozarządowych w opinii jej liderów*

3. (2019) Nowe możliwości - lepsze perspektywy. Interaktywny system wzmocnienia procesu uczenia się przez całe życie”. (2016 – 2019) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa; Działanie: 4.3 Współpraca ponadnarodowa).
Charakter udziału w projekcie: ekspert ds. opracowania rekomendacji (wypracowanie rekomendacji dla instytucji użytkownika, zawierającej zbiór uwag, wskazówek dotyczących korzystania z narzędzia ZAR (elementy sprzyjające i utrudniające stosowanie) - w celu zapewnienia trwałości stosowania rozwiązania wypracowanego w projekcie, konsultacje z partnerem ponadnarodowym i konsultantem merytorycznym, w ramach zadania 6 (wspólnie z drugim ekspertem) potwierdzenie: <https://archiwum-bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/publication/view/1150172#infowyk>
4. (2016-2017) Nowe możliwości – lepsze perspektywy. Interaktywny system wzmocnienia procesu uczenia przez całe życie. Projekt dla Agencji Analiz i Doradztwa Personalnego Psychological Solutions Grup.
Charakter udziału w projekcie: ekspert merytoryczny (prowadzenie prac nad zaprojektowaniem i wykonaniem 4 scenariuszy gier służących diagnozie kompetencji osób dorosłych wraz z instrukcją, prace nad określeniem celów i założeń poszczególnych gier, zgodnie z przyjętą koncepcją E.T. Higginsa, udział w wizycie studyjnej u partnera zagranicznego w Hiszpanii).
5. (2017) Metoda Planet – inteligentny system diagnozy profilu kompetencyjnego w procesie wsparcia kształcenia ustawicznego osób dorosłych powyżej 25 roku życia, pracujących w mikro i makro przedsiębiorstwach. Projekt dla Agencji Analiz i Doradztwa Personalnego Psychological Solutions Grup
Charakter udziału w projekcie: optymalizacja zestawu 10 narzędzi pomiarowych pod kątem poprawności metodologicznej i psychometrycznej, dobór odpowiedniej kafeterii odpowiedzi, prowadzenie badania sędziów kompetentnych, opracowanie instrukcji do poszczególnych narzędzi pomiarowych oraz tabel przeliczeniowych (140 godzin w okresie październik-listopad 2017).
6. (2016) Ocena systemu monitorowania i ewaluacji PROW 2014 – 2020 – Projekt 8641.
charakter udziału w projekcie: opracowanie wkładu do raportu, ocena kompletności pytań ewaluacyjnych, zawartych w załączniku V rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. oraz wskaźników monitorowania pod kątem ich użyteczności w zakresie odpowiedzi na pytania ewaluacyjne, ocena

użyteczności i efektywności systemu monitorowania i ewaluacji, ocena dostępności wewnętrznych i zewnętrznych źródeł danych.

7. (2015) Kapitał społeczny wsi kujawsko-pomorskiej. Badania zrealizowano dla Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich z siedzibą w Warszawie UM_RO.052.1. 390.2014. Charakter udziału w projekcie: przeprowadzenie badań jakościowych oraz wkład w wykonanie raportu badawczego.
8. (2015) Od diagnozy do działania. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, charakter udziału w projekcie: ekspert, wykonawca (opracowanie standaryzacji 3 gier (dedykowanych uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych), wchodzących w skład zestawu narzędzi Metody Gier Diagnostyczno-Symulacyjnych oraz popularyzator wyników podczas konferencji tematycznych. Lider projektu: Bydgoski Zakład Doskonalenia Zawodowego Stowarzyszenie Oświatowo-Techniczne. Partner: Agencja Analiz i Doradztwa Personalnego Psychological Solutions Group.
9. (2012-2013) PI- Nowy model kształcenia – uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie. Finansowanie w ramach NCBiR UDA-POKL.04.01.01-00-284/11 (198 godzin pracy).
Charakter udziału w projekcie: ekspert, członek zespołu
10. 2001-2003: Grant PB 1039/P06/01: Pozycja ekonomiczno-społeczna gospodarstwa rodzinnego w zrównoważonym rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Kierownik projektu dr hab. inż. Sławomir Zawisza, prof. ATR w Bydgoszczy (obecnie: prof. dr hab. inż. Sławomir Zawisza); charakter udziału w projekcie – wykonawca
11. 2004-2006: Grant PB 0688/H02: Pozycja społeczno-zawodowa rolników indywidualnych po wejściu do Unii Europejskiej. Kierownik projektu prof. dr hab. inż. Bogdan M. Wawrzyniak; charakter udziału w projekcie – wykonawca
12. 2008-2009 - Grant PB 0496/08/: Rola doradztwa w rozwoju zespołowej działalności rolników. Umowa nr 0496/B/H034/2008/34. Kierownik projektu prof. dr hab. inż. Sławomir Zawisza; charakter udziału w projekcie – wykonawca badań ankietowych, opracowanie wyników i opracowanie dwóch rozdziałów do monografii podsumowującej wyniki projektu. Badaniami objęto ogółem 2022 respondentów, w tym: 1456 rolników z województwa kujawsko-pomorskiego i dolnośląskiego oraz 566 pracowników ośrodków doradztwa rolniczego z całej Polski

5. Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.

- ✓ Od 2001 Polskie Towarzystwo Socjologiczne
- ✓ Od 2024 Członek Zarządu Oddziału Toruńskiego PTS
 - Sekcja Socjologii Wsi i Rolnictwa
 - Sekcja Socjologii Jakościowej i Symbolicznego Interakcjonizmu
(Wiceprzewodniczący Zarządu Sekcji SJiSI na lata 2022-2025).
- ✓ Od 2002 Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu (SERiA),
- ✓ Od 2022 członek Instytutu Kaszubskiego
- ✓ Od 2025 członek Stowarzyszenia Księgowych w Polsce

6. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.

Kraj/ Instytucja	Termin	Charakter stażu
Portugalia, Porto Politechnic, 4610-156 Felgueiras	30.04 - 07.05. 2023	Projekt Erasmus Plus, podczas którego uczestniczyłem w spotkaniach z pracownikami jednostki, zajęciach przez nich prowadzonych oraz organizowanych seminariach naukowych. (Potwierdzenie w Załączniku nr 7)
Gruzja, Uniwersytet w Gori 53 Chavchavadze Ave, Gori	15-27.10. 2023	Zagraniczny staż dydaktyczny w ramach realizacji projektu „Zintegrowany program Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu na rzecz rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego”, w czasie, którego uczestniczyłem w spotkaniach z pracownikami jednostki, zajęciach przez nich prowadzonych oraz organizowanych seminariach naukowych. Program mojej wizyty obejmował też poznanie kultury i zwyczajów gruzińskich. Uczestniczyłem także w dyskusji z kadrą dydaktyczną i kierowniczą dotyczącej nowoczesnych technik kształcenia on-line oraz tworzenia programów nauczania w oparciu o kompetencje absolwentów. (Potwierdzenie w Załączniku nr 7)
Polska, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Zakład Socjologii Wsi	31.10 - 28.11.2023.	Celem naukowym stażu było przygotowanie 2 artykułów naukowych, które zostały złożone do recenzji w kwartalnikach Wieś i Rolnictwo oraz w Eastern European Countryside. Ponadto prezentowałem swoją pracę naukowo-badawczą podczas seminarium zakładowego na temat: Gospodarstwa Edukacyjne w Polsce – idea, stan obecny i perspektywy rozwoju. Brałem też udział w seminariach naukowych, spotkaniach roboczych, konsultacjach naukowych z pracownikami IRWiR PAN w Warszawie w celu doskonalenia warsztatu badawczego. Opiekunem stażu

		była dr. hab. Sylwia Michalska prof. IRWiR PAN w Warszawie. (Potwierdzenie w Załączniku nr 7)
Wnioski w trakcie realizacji	09-14.11.2025 06-10.04.2026	West University of Timișoara w Rumunii Politécnico do Porto Escola Superior de Tecnologia e Gestão w Portugalii

7. Wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.).

2009-2012 – Członek Zespołu Redakcyjnego wydawanego w Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym pisma Format UTP

8. Wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych.

- ✓ Recenzent naukowy monografii: *Dylemat linoskoczka, czyli o profesjonalizacji autentyczności i perspektywach rozwoju organizacji pozarządowych na wsi i w małych miastach* (2013) Wydawca: Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich. Warszawa. ISBN 978-83-928188-1-6 autorzy: Wojciech Goszczyński, Ryszard Kamiński, Wojciech Knieć (ebook w Załączniku nr 7).
- ✓ 2015-2017: Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne ISSN: 2544-3062, eISSN: 2299-2367 (MNiSW: 20 pkt) (potwierdzenie w Załączniku nr 7)
- ✓ 2017: Rocznik Naukowy AWFIS w Gdańsku (potwierdzenie w Załączniku nr 7)
- ✓ 2018: The International Student Scientific-Practical Conference Economics. Business. Management. Vilnius Kolegija. University of Applied Sciences w Wilnie (potwierdzenie w Załączniku nr 7)
- ✓ 2022: Eastern European Countrysid (Journal Impact Factor 0,5; Lista JCR, Web of Science, Scopus, MNiSW: 40 pkt) (potwierdzenie w Załączniku nr 7)
- ✓ 2022: Kwartalnik Wieś i Rolnictwo (czasopismo na liście ERIH +, MNiSW: 40 pkt), (potwierdzenie w Załączniku nr 7)
- ✓ 2021, 2023, 2025: Journal: Studies in a Changing Business Environment, ISSN 2029-2805 (print), ISSN 20029-2813 (online) (potwierdzenie w Załączniku nr 7)
- ✓ 2025: Roczniki Nauk Społecznych. ISSN: 0137-4176, eISSN: 2544-5812 (czasopismo na liście ERIH +, MNiSW: 70 pkt) (potwierdzenie w Załączniku nr 7)

- ✓ 2025: MAZOWSZE Studia Regionalne. ISSN wersji drukowanej: 1689-4774
ISSN wydań on-line: 2543-4373 (czasopismo na liście IC Journals Master List, ERIH
+, MNiSW: 20 pkt) (potwierdzenie w Załączniku nr 7)

- 9. Wykaz uczestnictwa w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.
–

- 10. Wykaz udziału w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. II.4.

- ✓ (2017) Autoetnograficzne badania nad tożsamością społeczności postmigracyjnych. (15.07.2017 do 30.12.2017). Grant w ramach Badań Własnych ze środków Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu.
Charakter udziału w projekcie: autor projektu, wykonawca.

- ✓ (2016) Życie społeczne mieszkańców gmin wiejskich w Borach Tucholskich – studium socjologiczne. (20.04.2016 – 31.12.2016) Grant w ramach Badań Własnych ze środków Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu.
Charakter udziału w projekcie: autor projektu, wykonawca.

- ✓ (2016) Lokalna tożsamość i pamięć społeczna na przykładzie gminy Cekcyn. (30.09.2015 – 30.08.2016) Grant w ramach Badań Własnych ze środków Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.
Charakter udziału w projekcie: autor projektu, wykonawca. Efektem projektu jest m.in. publikacja (nr 7) *Życie społeczne w gminie Cekcyn. Szkic socjologiczny*.

- ✓ (2015) Kujawsko-Pomorski Klaster Brewstera.
Charakter udziału w projekcie: ekspert merytoryczny z zakresu socjologii (ewaluacja) testów kompetencyjno-wiedzkowych, analiza nośności metafor audiowizualnych, ocena wartości dydaktycznej metafor audiowizualnych, ocena dynamiki kreatywności uczestników.

- ✓ (2015) Implementacja klasycznych i nieklasycznych niesądazowych metod i technik badawczych w analizie procesów przeobrażeń wsi na przykładzie gminy Cekcyn. (30.09.2014 – 31.08.2015) Grant w ramach Badań Własnych ze środków Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu, charakter udziału w projekcie.
Charakter udziału w projekcie: autor projektu, wykonawca.

- ✓ (2013) Determinanty rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego” realizowanym przez Instytut Badań i Analiz GRUPA OSB.
 Charakter udziału w projekcie: ekspert, współautor rozdziału do publikacji: Działalność trzeciego sektora na obszarach wiejskich – szanse i bariery. (w:) (red.) Zbigniew Brodziński: Determinanty rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na obszarach wiejskich na przykładzie województwa Kujawsko-Pomorskiego, Instytut Badań i Analiz GRUPA OSB, Olsztyn, s. 29-46. ISBN 978-83-61694-43-4
- ✓ (2012) Sytuacja na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim – projekt współfinansowany z EFS. Analiza sytuacji bezrobotnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego - niemiecka dokładność w rękach kreatywnych Kujawiaków." Zlecone przez TEB Edukacja sp. z o.o. Poznań.
 Charakter udziału w projekcie: wykonawca, współautor raportu.
- ✓ (2011) Polski pomiar postaw i wartości. Kultura i Kultury Mieszkańców Bydgoszczy (15.07.2011). Umowa nr 40/TT/TiR/126/10/11 w ramach realizacji projektu o numerze POKL. 04.01.01-00-126/09-00. EFS, PO Kapitał Ludzki Działanie 4.1 Poddziałanie 4.1.1.
 Charakter udziału w projekcie: członek zespołu badawczego.
- ✓ W latach 2007-2009, BS 6/07, pt. „Realizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju w agrobiznesie i na obszarach wiejskich po integracji Polski z Unią Europejską”.
 Charakter udziału w projekcie: wykonawca.
- ✓ W latach 2007-2009 Badania Własne Katedry Doradztwa w Agrobiznesie UTP w Bydgoszczy (BW 8/07) pt. „Przedsiębiorczość oraz innowacyjność w agrobiznesie i na obszarach wiejskich wobec współczesnych wyzwań gospodarczych i społecznych w Polsce”.
 Charakter udziału w projekcie: wykonawca.
- ✓ W latach 2000 do 2003, członek zespołu realizującego Badania Statutowe Katedry Doradztwa w Agrobiznesie UTP w Bydgoszczy pt. „Dyfuzja innowacji rolniczych w środowisku wiejskim wobec współczesnych dylematów gospodarczych i społecznych”.
 Charakter udziału w projekcie: wykonawca.
- ✓ W latach 2000 do 2003, członek zespołu realizującego Badania Własne Katedry Doradztwa w Agrobiznesie UTP w Bydgoszczy pt. „Regionalizacja obszarów wiejskich a pozarolnicza działalność gospodarcza”.
 Charakter udziału w projekcie: wykonawca.

- ✓ W latach 2004-2006, Badania Statutowe Katedry Doradztwa w Agrobiznesie UTP w Bydgoszczy (BS 10/04) pt. „Problematyka zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych”.

Charakter udziału w projekcie: wykonawca.

- ✓ W latach 2004-2006, Badania Własne Katedry Doradztwa w Agrobiznesie UTP w Bydgoszczy (BW 7/04) pt. „Przekształcenia własnościowe przedsiębiorstw sektora rolno-spożywczego”.

Charakter udziału w projekcie: wykonawca

- ✓ (2002) Zwyczaje żywieniowe Polaków, kierownik Prof. dr hab. Michał Sznajder AR w Poznaniu.

Charakter udziału w projekcie: wykonawca, badania kwestionariuszowe.

- ✓ (1997) Życie rodzin w zielonych garnizonach na przykładzie Świdwina. Kierownik badań: Prof. dr hab. Włodzimierz Winclawski UMK w Toruniu.

Charakter udziału w projekcie: wykonawca, pogłębione wywiady indywidualne.

11. Wykaz uczestnictwa w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny.

—

III. WSPÓŁPRA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM

1. Wykaz dorobku technologicznego.

—

2. Współpraca z sektorem gospodarczym.

- ✓ Spotkanie networkingowe. Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny: Storytelling jako narzędzie marketingu i PR /14.12.2023 – prelegent
- ✓ (2013) Projekt: Ocena luki finansowej w zakresie dostępu polskich przedsiębiorstw do finansowania zewnętrznego. Wnioski i rekomendacje dla procesu programowania polityki spójności w okresie 2014-2020. Projekt realizowany przez Instytut Badań Strukturalnych w Warszawie. Moja rola polegała na koordynowaniu pracy ankietatorów prowadzących indywidualne wywiady pogłębione (61 wywiadów IDI z przedsiębiorcami, przedstawicielami funduszy pożyczkowych i poręczeniowych oraz departamentów urzędów marszałkowskich) oraz na przeprowadzeniu 7 wywiadów z przedstawicielami instytucji wdrażających wsparcie.

3. Wykaz uzyskanych praw własności przemysłowej, w tym uzyskanych patentów krajowych lub międzynarodowych.
—
 4. Wykaz wdrożonych technologii.
—
 5. Wykaz wykonanych ekspertyz lub innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców.
- 1) Kniec Wojciech, **Marcysiak Tomasz**, Strategia Aktywizacji Zawodowej – raport z badań "Analiza sytuacji bezrobotnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego - niemiecka dokładność w rękach kreatywnych Kujawiaków." Wydane przez TEB Edukacja sp. z o.o., Poznań 2012. Celem głównym badania było pokazanie aktualnej sytuacji osób bezrobotnych w województwie (analiza danych wtórnych) oraz wskazanie obecnych i prognozowanie przyszłych potrzeb osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy (badanie ankietowe).
 - 2) (2013) Grażyna Voss, Rafał Drewniak, Robert Musiałkiewicz, **Tomasz Marcysiak**, Piotr Prewysz-Kwinto, Damian Walczak. Nowy model kształcenia. Uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie (UDA-PO KL.04.01.01-00-284/11) WSB w Gdańsku <http://www.efs.pl/modelksztalcenia/dok/produkt.pdf>
 - 3) (2016) **Marcysiak Tomasz**. Diagnoza społeczna narzędzi i metod wsparcia stosowanych w gminie Słupsk wobec osób wykluczonych społecznie. Badanie realizowane dla Agencji Analiz i Doradztwa Personalnego Psychological Solutions Grup.
 - 4) Kniec Wojciech, **Marcysiak Tomasz**. Ocena systemu monitorowania i ewaluacji PROW 2014 – 2020 (projekt 8641) w zadaniu: Ocena kompletności pytań ewaluacyjnych, zawartych w załączniku V rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., oraz wskaźników monitorowania pod kątem ich użyteczności w zakresie odpowiedzi na pytania ewaluacyjne.
6. Wykaz udziału w zespołach eksperckich lub konkursowych.
- ✓ 2008 – 2011 członek Jury Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych
 - ✓ Od 2022 roku członek Jury Konkursu o nagrodę im. Anselma L. Straussa na najlepszą publikację roku z obszaru interakcjonizmu symbolicznego.

- ✓ Od 2022 roku członek Jury Konkursu Fotograficznego Przeglądu Socjologii
Jakościowej na najlepszy foto-esej/foto-reportaż socjologiczny roku.

7. Wykaz projektów artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi.

—

IV. DANE NAUKOMETRYCZNE

1. Impact Factor (w dziedzinach i dyscyplinach, w których parametr ten jest powszechnie używany jako wskaźnik naukometryczny).

Łącznie liczba prac w czasopismach z IF: **3**

Łącznie liczba punktów wskaźnika IF dla czasopism w roku publikacji:

$0,5 + 0,5 + 1,6 = \mathbf{2,6}$ (Wymienione w wykazie opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych pod nr 56, 61, 64)

Łącznie liczba prac po doktoracie w czasopismach z IF: **3**

Łącznie liczba punktów: IF pism w roku publikacji: **2,6**

Łącznie liczba prac przed doktoratem w czasopismach z IF: **0**

2. Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań.

Web of Science (7 publikacji): 29 (bez autocytowań: 27)

Scopus (6 publikacji): 2 (bez autocytowań: 1)

Google Scholar: (65 publikacji): 151

3. Indeks Hirscha.

Web of Science: 2

Scopus: 1

Google Scholar: 6

Tomasz Marcysiak
(podpis wnioskodawcy)